



BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

zaterdag

07-09-2002

14:00 uur

samedi

07-09-2002

14:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.leChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publicaties@leChambre.be</i>

INHOUD

Regeling van de werkzaamheden	1
Samengevoegde interpellaties en vraag van	1
- de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de handhaving door de regering van de beslissing om wapens te leveren aan Nepal" (nr. 1372)	1
- de heer Geert Bourgeois tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de wapenlevering aan Nepal" (nr. 1373)	1
- de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het dossier wapenleveringen aan Nepal" (nr. 1378)	1
- de heer Vincent Decroly tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de handhaving van de beslissing om Belgische oorlogswapens te verkopen aan Nepal" (nr. 1381)	1
- mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de exportlicentie toegekend aan FN Herstal" (nr. 7920)	1
<i>Sprekers: Pieter De Crem, Geert Bourgeois, Ferdy Willems, Vincent Decroly, Leen Laenens, Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken, Peter Vanhoutte, Annemie Van de Casteele</i>	
Persoonlijk feit	35
<i>Sprekers: Leen Laenens, Pieter De Crem, Ferdy Willems</i>	
<i>Moties</i>	36
<i>Spreker: Vincent Decroly</i>	

SOMMAIRE

Ordre des travaux	1
Interpellations et question jointes de	1
- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le maintien par le gouvernement de sa décision de livrer des armes au Népal" (n° 1372)	1
- M. Geert Bourgeois au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les livraisons d'armes au Népal" (n° 1373)	1
- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le dossier des livraisons d'armes au Népal" (n° 1378)	1
- M. Vincent Decroly au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le maintien de la décision de vendre des armes de guerre belges au Népal" (n° 1381)	1
- Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la licence d'exportation accordée à la FN de Herstal" (n° 7920)	1
<i>Orateurs: Pieter De Crem, Geert Bourgeois, Ferdy Willems, Vincent Decroly, Leen Laenens, Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, Peter Vanhoutte, Annemie Van de Casteele</i>	
Fait personnel	35
<i>Orateurs: Leen Laenens, Pieter De Crem, Ferdy Willems</i>	
<i>Motions</i>	36
<i>Orateur: Vincent Decroly</i>	

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGENCOMMISSION DES RELATIONS
EXTÉRIEURES

van

du

ZATERDAG 7 SEPTEMBER 2002

SAMEDI 7 SEPTEMBRE 2002

14:00 uur

14:00 heures

De vergadering wordt geopend om 14.05 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.05 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 Regeling van de werkzaamheden
01 Ordre des travaux

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, geachte collega's, ik verontschuldig mij voor de ietwat laattijdige aanvang van de vergadering. Alvorens onze werkzaamheden aan te vatten, wens ik nog een korte opmerking te maken over de agenda. Op de agenda stonden ook interpellaties gericht tot de eerste minister inzake het rapport-Nabholz. De Kamervoorzitter had het initiatief genomen om deze op de agenda te plaatsen, maar blijkbaar gebeurde dat niet in overleg met de eerste minister. Deze is namelijk niet beschikbaar deze namiddag. Aangezien dit rapport, behoudens vergissing van mij, op 23 september 2002 wordt besproken in de plenaire vergadering van de Raad van Europa, lijkt het mij noodzakelijk om nog voor die datum het debat hierover te voeren. Ik stel dan ook voor om dit te organiseren in de week van 16 september 2002. De interpellatieverzoeken werden ingediend door de heren Willems en Tant en u kunt de collega's dienovereenkomstig verwittigen.

Vorige week werden een aantal interpellatieverzoeken met vraag tot urgentie ingediend en de minister was bereid om die vandaag te beantwoorden. Wij gaan nu over tot de orde van de dag met de eerste interpellatie.

02 Samengevoegde interpellaties en vraag van

- de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de handhaving door de regering van de beslissing om wapens te leveren aan Nepal" (nr. 1372)
- de heer Geert Bourgeois tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de wapenlevering aan Nepal" (nr. 1373)
- de heer Ferdy Willems tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het dossier wapenleveringen aan Nepal" (nr. 1378)
- de heer Vincent Decroly tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de handhaving van de beslissing om Belgische oorlogswapens te verkopen aan Nepal" (nr. 1381)
- mevrouw Leen Laenens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de exportlicentie toegekend aan FN Herstal" (nr. 7920)

02 Interpellations et question jointes de

- M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le maintien par le gouvernement de sa décision de livrer des armes au Népal" (n° 1372)
- M. Geert Bourgeois au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "les livraisons d'armes au Népal" (n° 1373)
- M. Ferdy Willems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le dossier des livraisons d'armes au Népal" (n° 1378)
- M. Vincent Decroly au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "le maintien de la décision de vendre des armes de guerre belges au Népal" (n° 1381)
- Mme Leen Laenens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la licence d'exportation accordée à la FN de Herstal" (n° 7920)

02.01 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik ben tevreden dat wij eindelijk het debat over het technische deel kunnen voeren, want in het vorige debat is de vis eigenlijk verdrongen. Op de Conferentie van voorzitters hadden wij eerst een technisch debat gevraagd om het hoe

02.01 Pieter De Crem (CD&V): Je me réjouis de pouvoir enfin mener le débat sur l'aspect technique de l'octroi de la licence

en het waarom van de levering te kunnen onderzoeken en daarna in de plenaire vergadering de politieke afweging te kunnen maken. De Conferentie van voorzitters heeft daarover anders geoordeeld, maar vandaag willen wij bij het technische aspect van de toekenning van de exportlicentie aan Nepal blijven.

Op 29 augustus – vandaag een week geleden – heeft de premier in de Kamer verklaard dat de regering bij haar beslissing van 11 juli 2002 blijft om aan de Fabrique Nationale een exportlicentie te verlenen voor de levering van machinegeweren aan Nepal. Na het kernkabinet hebben alle aanwezigen verklaard dat aan deze exportvergunning geen voorwaarden worden gekoppeld. Op 29 augustus 's avonds – dus na het afsluiten van ons debat – verklaarde de partijsecretaris van Agalev dat, volgens hem met het akkoord van de eerste minister, toch een voorwaarde wordt gekoppeld aan de verleende vergunning: de exportvergunning zou met name slechts van kracht worden na de geplande verkiezingen in Nepal. Daarover heb ik aan de minister van Buitenlandse Zaken een aantal vragen gesteld die ik nu graag zou toelichten.

Ik kom tot mijn eerste vraag. Welke licenties zijn goedgekeurd en welke niet? En wat was daarvan de motivatie? Met de teletijdmachine van professor Barabas verplaats ik mij terug in de tijd. Op 11 juli zijn de dossiers van de exportlicenties voor wapenuitvoer naar Nepal en India op de agenda van het kernkabinet geplaatst.

De exportlicenties naar Pakistan stonden op 18 juli op de agenda. De minister heeft nadien in *Le Soir* verklaard dat de exportlicentie voor Taxspace Arrow naar India die begin 2002 geweigerd was, dan werd goedgekeurd en dat het ging over vliegtuigonderdelen, dat de exportlicentie voor Sonaca naar India controleposten voor onbemande vliegtuigen betrof, dat er een exportlicentie voor Sonaca naar Pakistan was voor een onderhoudscontract en boordsystemen van de F-16 en dat er de fameuze exportlicentie was voor de Fabrique Nationale naar Nepal met 5.500 mitrailleurs van het Minimi-type. In *De Morgen* van 22 augustus vernemen we dat het contract tientallen miljoenen euro waard is en dat het tot stand kwam na verschillende jaren onderhandelen.

De minister heeft op vraag van collega Laenens een antwoord gegeven waarin er werd gezegd: "Sinds 1999 is er geen aanvraag voor vergunningen of uitvoer meer ontvangen. Mocht dat in de toekomst gebeuren, dan zal ik natuurlijk deze aanvraag toetsen aan artikel 4 van de wet van 1991 alsook aan de criteria van de Europese gedragscode inzake de wapenuitvoer". Daar, mijnheer de minister, kom ik terug op mijn eerste vraag: op welke datum is die vergunning goedgekeurd? De bijkomende vraag is natuurlijk van wanneer de aanvraag voor het verkrijgen van de licentie voor Nepal dateert.

Ten tweede – en dit is een belangrijke vraag – is de beslissing genomen in overeenstemming met de Europese gedragscode en de Belgische wetgeving en werd het kernkabinet hierover correct en voldoende ingelicht? Daar hebben we tot op heden nog geen enkel antwoord op gekregen. In het exegeseverhaal over de prille democratie van Nepal is dat niet aan bod gekomen. We hebben wel geleerd hoe het kernkabinet functioneert. Dat heeft een hoog duiventilgehalte.

Men komt daar toe en gaat weer weg, men blijft er langer of minder lang, men verneemt er een beetje, of helemaal niets of niet alles, het was bijzonder interessant om dat te mogen vernemen. In elk geval is het zo dat het kernkabinet niet correct en minstens onvoldoende werd geïnformeerd, want op 17 maart 2002 heeft de Duitse regering een negatieve beslissing genomen over een wapenlevering aan Nepal met

d'exportation au Népal. Le 29 août, le premier ministre a expliqué à la Chambre que le gouvernement maintenait sa décision concernant la licence d'exportation et qu'elle ne serait assortie d'aucune condition supplémentaire. Le soir même, nous apprenions de la bouche d'un secrétaire de parti qu'il y aurait malgré tout une condition, à savoir que l'autorisation ne produirait ses effets qu'après les élections prévues au Népal.

Quelles licences ont-elles été approuvées et lesquelles ne l'ont-elles pas été? Quelles furent les motivations dans ces différents cas? Selon le quotidien *De Morgen* du 28 août, le contrat, qui représente des dizaines de millions d'euros, aurait pris forme après plusieurs années de négociations. A quelle date la licence d'exportation accordée pour le Népal a-t-elle été approuvée?

La décision est-elle conforme au code de conduite européen et à la législation belge? Le cabinet restreint a-t-il été informé à ce propos? Jusqu'à présent, on s'est borné à nous expliquer le fonctionnement du cabinet restreint. Il ne fait toutefois aucun doute que les membres ne sont pas assez informés, voire pas du tout.

Le gouvernement belge ne se serait pas concerté avec l'Allemagne, bien que ce soit obligatoire.

Je vous rappelle ce qui est prescrit. Avant qu'un Etat membre n'accorde une autorisation pour une transaction refusée par un ou plusieurs autres Etats membres, il consultera ces derniers. S'il décide néanmoins d'accorder cette autorisation, il en informera ces Etats en fournissant une argumentation détaillée.

Le ministre Michel a affirmé que l'Allemagne avait uniquement suspendu la vente d'armes au Népal, alors que Mme Vrancken a confirmé formellement l'annulation définitive de la livraison.

L'administration aurait rendu un avis

als motivatie dat Nepal een crisisgebied is. Dit werd officieel, via diplomatieke weg – zoals de Europese gedragscode het voorschrijft – aan België meegedeeld. De Belgische regering heeft over haar beslissing geen overleg gepleegd met Duitsland, wat volgens artikel 98, 3° van de Operationele afspraken van de Europese gedragscode inzake wapenexport nochtans verplicht is. Als u het mij toestaat, mijnheer de voorzitter, wil ik hieruit voorlezen, weliswaar in telegramstijl: "Avant qu'un Etat membre n'accorde une autorisation pour une transaction globalement identique à celle qui a été refusée par un ou par plusieurs autres Etats membres au cours des trois dernières années, il consultera ce(s) dernier(s) au préalable. Si, après consultation, l'Etat membre décide néanmoins d'accorder une autorisation, il en informera le ou les Etats membres ayant refusé l'exportation en fournissant une argumentation détaillée."

U hebt dan in De Standaard verklaard dat Duitsland aan Nepal had meegedeeld dat de wapenverkoop niet was afgezegd, maar slechts opgeschort. U hebt er op de radio nog aan toegevoegd dat u er zeker van was dat de Duitse regering de beslissing niet had afgezegd, maar slechts opgeschort en dat Duitsland zo'n grote bestelling zeker niet wou mislopen. Ondanks dat heeft mevrouw Vrancken, woordvoester van het Duitse bedrijf, gezegd dat de levering niet alleen was uitgesteld, maar definitief afgesteld, zelfs indien er na de verkiezingen van 21 september een nieuwe coalitie aan de macht zou komen.

Zo gaat het nu eenmaal bij ons: eens afgesteld, altijd afgesteld.

Naderhand kwam er toch een soort van verklaring of verduidelijking, namelijk dat u een advies van de administratie had gekregen. Naast enkele positieve bedenkingen bevatte het advies van deze administratie over het FN-wapendossier ook enkele kritische elementen. U maakte daarvan echter geen melding op de bijeenkomst van het kernkabinet toen de beslissing daar is gevallen.

Nadien vernamen we nog dat u de wapenlevering er zonder een officieel advies van de administratie hebt doorgedrukt. Leden van het kernkabinet hebben bevestigd dat het schriftelijk advies van de administratie niet in de voorbereidende nota was opgenomen.

Niet alleen de criteria van de Europese gedragscode, maar ook de criteria vervat in het artikel 4 van de wapenwet van 1991 werden niet gerespecteerd. Hierbij wil ik toch nog vermelden dat het gaat om een schending van de rechten van de mens "wanneer het land van bestemming het hoofd moet bieden aan zware interne spanningen, het land in een burgeroorlog is verwikkeld, onder een regering staat die terreurdaden of de drughandel steunt of zich daartoe leent en bewezen heeft de clause van de niet-wederuitvoer niet na te leven".

De artikelen van de wet van 1991 zijn overduidelijk: wanneer aan een van deze criteria niet is voldaan dan kan er geen wapenuitvoer zijn. Alle rapporten spreken over een guerrillabeweging in Nepal. Ook op uw website was zulks het geval tot op het moment dat de "burgeroorlog" met een klik van de muis werd opgeheven en deze zich transfigureerde in een "prille democratie". Ook het woord crisis werd geweerd van uw website ondanks het feit dat het conflictpreventierapport van de Europese Unie spreekt over een 'internal and civil war'.

U antwoordt op een aantal vragen, bijvoorbeeld van collega Van den Eynde van het Vlaams Blok, dat u zich bewust blijft van de moeilijke en dramatische toestand van de mensenrechten in Nepal. Ook in het EU-conflictpreventierapport van ambassadeur Hollands van Loocke wordt heel duidelijk gezegd dat het gaat om een internal war. Ik wil toch no

qui contiendrait bon nombre d'éléments critiques. Personne n'en a soufflé mot au cabinet restreint.

Quoi qu'il en soit, la loi de 1991 fixe plusieurs critères en matière de vente d'armes. Il suffit qu'une seule condition ne soit pas remplie pour que la vente n'ait pas lieu. Il n'est pas possible de résoudre le problème en faisant disparaître les termes "guerre civile" d'un site internet.

En réponse à des questions, le ministre a répondu à la Chambre qu'il est bien conscient du caractère dramatique que revêt la situation au Népal. Le rapport Hollants Van Loocke et le rapport d'*Amnesty International*, que le premier ministre a présenté sous un jour erroné, sont éloquentes à propos de la gravité de cette situation

La licence d'exportation est contraire à la législation belge et au code de bonne conduite européen. Elle n'est pas légale et je m'interroge sur les arguments que le ministre pourrait invoquer pour la justifier

La décision d'approbation de l'Office du Ducroire du 5 août n'a pas été approuvée à l'unanimité. Ceux qui y étaient opposés jugeaient le risque excessif parce que le Népal compte parmi les pays les plus pauvres du monde. Par ailleurs, la politique d'acceptation à l'égard du Népal doit devenir plus restrictive à court et à moyen terme.

Il ressort du dossier du Ducroire qu'il ne s'agit pas d'une livraison unique, mais que d'autres livraisons pourraient encore être effectuées dans deux ans. Le cabinet restreint du 11 juillet en était-il informé ou le dossier at-il été présenté comme s'il s'agissait d'une livraison unique?

Le premier ministre a encore fait plusieurs déclarations importantes après le vote de confiance à la Chambre.

L'avis écrit de son administration

even de belangrijkste passage daaruit citeren: "There is a widespread belief within Nepal that the current state of emergency not only masks human rights abuses by the army but that they are in fact granted impunity by the state of emergency". Ook het rapport van Amnesty International dat amper een week geleden danig werd verdraaid in de versie van de eerste minister is heel duidelijk: "While recognising the need to protect civilians, Amnesty International is opposed to any transfers of military and security equipment and expertise to Nepal which will contribute to human rights violations". We hebben gezien dat de exportlicentie van de Fabrique Nationale voor de wapenlevering in strijd is met de Belgische wetgeving en met de Europese gedragscode. Bijgevolg is die licentie op een onwettige manier tot stand gekomen. Ik had graag van u vernomen welke argumenten u daartegen zou kunnen inbrengen.

Ten derde is er het Delcredere-gegeven. Ik wil niet te lang stilstaan bij de bevoegdheid van de Nationale Delcredere-dienst. Op 5 augustus heeft de Nationale Delcredere-dienst een risicodekking goedgekeurd ten behoeve van de Fabrique Nationale voor de wapenlevering. Die beslissing werd niet eenparig genomen. Er zijn mensen die bevoegd zijn voor het wegen en analyseren van het dossier. Zij hebben gezegd dat zij geen beslissing konden nemen omdat zij geen positieve beslissing wilden nemen omwille van de classificatie van Nepal.

Eén van de voorschriften van de codex waaraan bij Delcredere of bij de aanvraag tot dekking van een lening gevolg moet worden gegeven, luidt dat er geen of slechts een beperkt politiek risico mag zijn. Dat risico was terzake te groot. Nepal is namelijk één van de armste landen van de wereld. De risicodekking zou alleen kunnen als daaruit voldoende economische return kan voortvloeien. Voorts stelt de Delcredere-dienst dat het acceptatiebeleid voor transacties op middellange en lange termijn ten opzichte van Nepal restrictiever moet worden. De dekking blijft mogelijk van geval tot geval als er in dat verband ook een aantal voorwaarden vervuld zijn.

Op 14 juni heeft FN het contract met het Nepalese leger getekend. Uit het Delcredere-dossier blijkt – en dat is toch wel een nieuw gegeven – dat er plots ook sprake is van potentiële vervolgleveringen van munitie binnen twee jaar. Dat is toch een belangrijk gegeven voor de collega's van de meerderheid die denken dat er voorwaarden zijn of dat het om een eenmalige levering gaat. Dat betekent in deze context, ten eerste, dat de beslissing in volle noodtoestand werd genomen. Er was een absolute nood aan de wapens. Ten tweede, zitten wij eigenlijk met een tranchering. De levering van 5.500 wapens is de eerste levering van een hele reeks wapens die geleverd worden. Het zullen uiteindelijk wellicht 55.000 wapens zijn. Ten derde, blijft de politieke afweging bestaan of het kernkabinet op 11 juli op de hoogte was van de inhoud van het dossier van de Delcredere-dienst met betrekking tot de vervolgleveringen. Dat is niet het geval. Het werd voorgesteld alsof het enkel en alleen om een eenmalige levering ging en niet om een levering die eigenlijk het voorgeborchte was van een aantal andere leveringen.

Tenslotte werden er na de vertrouwensstemming een aantal markante uitspraken gedaan. Tijdens de vergadering trachtte de regering de vis te verdrinken, hetgeen trouwens zeer slecht overkwam. Immers, de ongeloofwaardigheid en de onwettigheid vieren hoogtij in dit dossier en dit heeft bijzonder zware gevolgen voor Agalev.

Na de vertrouwensstemming zei de minister het volgende: "Mijn administratie had mij al mondeling gebriefd. Door een personeelswissel liep het schriftelijke rapport enige vertraging op en ja, dat advies was veeleer negatief. Toen ik dat wist ben ik het dossier zelf beginnen

ne lui serait pas parvenu en temps opportun à la suite d'un changement de personnel, mais il en a été informé oralement. Il a ensuite étudié le dossier, a forgé son propre jugement et aurait dit, lors du cabinet restreint, que l'avis de l'administration serait probablement négatif. Quelle confiance le premier ministre nourrit-il encore à l'égard de son administration? Sur quels critères son jugement personnel est-il fondé? Quelle est la fréquence des avis négatifs donnant lieu à des décisions positives?

Par ailleurs, le ministre aurait entendu dire, dans un premier temps, que l'Allemagne avait procédé à une livraison, information démentie pour être ensuite à nouveau confirmée. La décision du cabinet restreint a donc été prise sur la base de "on-dit". Il n'est pourtant pas difficile de composer les numéros 0049.

Enfin, ce dossier soulève un problème parallèle: d'une part, notre pays appuie une démocratie fragile au Népal en lui fournissant des armes et, d'autre part, une activité lucrative semble avoir été mise sur pied à New Delhi dans le cadre de laquelle des visas belges sont octroyés essentiellement à des rebelles maoïstes.

bestuderen en ben ik tot een totaal andere conclusie gekomen. Ik heb gezegd op het kernkabinet dat het advies waarschijnlijk negatief zou zijn; waarom zou ik anders naar de Kern zijn gekomen?"

Mijnheer de minister, dit roept uiteraard de vragen op in welke mate u uw administratie nog vertrouwt en waarop u zich baseert om tot andere bevindingen te komen.

Een volgend belangrijk gegeven betreft de negatieve adviezen die worden verstrekt. Worden deze altijd opnieuw herzien? Welk waardeoordeel wordt aan een negatief advies gegeven en hoe vaak worden negatieve adviezen herleid tot positieve adviezen?

Ik kom thans tot de laatste parafrase. Eerst hoorde ik dat de Duitsers zouden hebben geleverd, maar daarna zouden ze niet hebben geleverd en uiteindelijk ging het slechts om een klein aantal wapens. Ik had de mogelijkheid niet om deze gegevens te verifiëren.

Eigenlijk kwam de beslissing op het kernkabinet van 11 juli tot stand onder het motto "van horen zeggen".

Wat betreft dit deel van de Delcredere-dienst, mijnheer de minister, werkt uw administratie blijkbaar onvoldoende, ofwel is het ook mogelijk dat de banden met Duitsland minder goed zijn. Het moet toch niet zo moeilijk zijn dit alles te verifiëren.

Een 0049-nummer is heel gemakkelijk te vormen. Ik heb dat als doodgewoon parlamentslid in de laatste twee weken heel duidelijk mogen ervaren.

Tot slot blijkt er zich een parallelle problematiek te ontwikkelen, met name de problematiek van het afleveren van visa aan Nepalezen vanuit ons consulaat-generaal in New Delhi. Na Sofia in Bulgarije en na Straatsburg blijkt zich opnieuw een probleem voor te doen. Er zou zelfs een winstgevende activiteit op gang zijn gebracht die gekoppeld is aan het afleveren van visa. In elk geval is het zo dat sedert nieuwjaar heel veel Nepalezen op het grondgebied van België zijn aangekomen. Deze visa werden hoofdzakelijk afgeleverd aan mensen die behoren tot wat de eerste minister de maoïstische opstandelingen heeft genoemd. Als het zo zou zijn dat die visa zijn afgeleverd aan mensen die de prille democratie zijn ontvlucht en die behoren tot de maoïstische guerrilla, dan zitten we met een heel eigenaardig gegeven. Dat betekent dat de Belgische regering, enerzijds, het regime en de prille democratie steunt door het leveren van wapens en dat, anderzijds, ook de maoïstische guerrilla wordt gesteund door het afleveren van visa in New Delhi. Ik vraag mij dan af wat de zin is van de beelden van de Nepalese politieke vluchtelingen die aan de hekken van bepaalde ministeries gaan betogen. Ik vind dit een heel eigenaardige zaak. Als dat een coïncidentie is, dan zitten we met een bijzonder eigenaardige logica. Er is dan niet alleen een onwettige daad gesteld met het toekennen van de wapenlevering, maar dan blijkt ook dat we hier gedeeltelijk te maken kunnen hebben met een zaak die de allures van een contragateschandaal heeft.

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, u hebt 17 minuten gesproken en dat is iets langer dan toegelaten. Ik wil niet discriminatoir optreden, zeker niet ten aanzien van de heer Bourgeois, maar ik vraag aan de andere sprekers dat zij zich tot de essentie zouden beperken. Dit geldt zeker voor de heer Willems die 26 vragen wenst stellen.

02.02 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister. collega's. ik zal mij zeker tot de "kern" beperken en hoewel

02.02 Geert Bourgeois (VU&ID): Ce débat a pris un tour regrettable.

het misschien een technische materie lijkt gaat het in essentie om een politiek debat.

Mijnheer de minister, wij stellen een aantal technische vragen die evenwel van politiek belang zijn. In een normale democratie zouden wij dit debat niet moeten voeren en hadden wij de gevraagde documenten al lang kunnen inkijken. De veelgeroemde open debatacultuur van deze regering blijkt meer en meer een camouflage voor ruzie binnen de meerderheid. Vandaag nog beleven wij het dat een aantal Agalev-parlementsleden op politiekantoren klacht indienen tegen de Belgische regering. Dit wordt allemaal gesublimeerd tot open debatacultuur, maar het ergste is dat de burger en de parlementsleden met vragen blijven zitten. Wij worden onder een retorische stortvloed bedolven, met verdraaiing van feiten, uitspraken, teksten, nepamendementen in het debat van 1991. Na controle blijkt daar niets van te kloppen.

Mijnheer de minister, na het debat van vorige week hebben collega Brepoels en ik nogmaals vergeefs gevraagd een kopie te krijgen van uw uitvoerbeslissing. Collega Brepoels heeft tweemaal geschreven en gemaild naar de voorzitter van uw directiecomité, de heer Grauls, met de vraag het betrokken document te krijgen. Op 6 september is eindelijk een mail gearriveerd waarin de ontvangst van de mail en de brief worden bevestigd. Daarnaast wordt gemeld dat, ik citeer: "Na de beslissing van de minister van Buitenlandse Zaken de minister van Economische Zaken de bevoegde instantie is voor de afgifte van de uitvoervergunning. In casu is de afgifte intussen geschied. Wat uw andere vragen betreft loopt momenteel, samen met het ministerie van Economische Zaken, een juridische consultatie, met name over de implicaties van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en ik zal u over het resultaat van het onderzoek op de hoogte houden. Met eerbiedige groeten."

Collega's, dit is wat parlementsleden die hun controlerecht willen uitoefenen te horen krijgen. Ook in vorige dossiers hebben wij dat meegemaakt. Wij hebben daarvoor moeten procederen. Wij zouden als parlementsleden de wet op de openbaarheid moeten hanteren, aangetekende brieven sturen, termijnen laten voorbij gaan van telkens 30 dagen en ondertussen kunnen wij onze rechten niet uitoefenen.

Mijnheer de minister, dit betekent geenszins dat het debat van vorige week nutteloos was. Wij hebben namelijk de antwoorden van de eerste minister grondig ontleed en vastgesteld dat zijn bewering over de parlementaire voorbereiding van de wet van 5 augustus 1991 absoluut niet klopt. Hij legt de rapporteur een totaal verkeerde stelling in de mond en schrijft verkeerdelijk een amendement toe aan de heer Kempinaire van de toenmalige PVV. Eigenlijk zijn wij blij dat u onze aandacht heeft gevestigd op de parlementaire voorbereiding, want het heeft onze argumentatie voor de Raad van State nog versterkt. Immers, hieruit blijkt nog duidelijker dat uw beslissing een machtsoverschrijding is. Toch wil ik nog enkele bijkomende vragen stellen.

Mijnheer de minister, ik ben vol pril vertrouwen dat u mijn vragen ook beantwoordt. Ik neem aan dat wij beiden verdedigers zijn van de prille democratie en dat die democratie ook antwoord wil geven op een aantal elementaire vragen. In uw goedheid zult u ook wel enkele documenten willen ter beschikking stellen.

Mijn eerste vraag heeft betrekking op uw besluit in verband met de uitvoervergunning. Mijnheer de minister, ik zou graag weten hoe u die hebt gemotiveerd en indien mogelijk zou ik er ook graag een kopie van krijgen.

Les documents que nous demandons auraient dû nous être fournis il y a longtemps déjà. La prétendue culture du débat ouvert n'est rien d'autre qu'une manière de camoufler les dissensions internes au gouvernement.

Nous avons demandé plusieurs fois déjà une copie de la décision d'exécution, mais en vain. Bien au contraire, nous avons été purement et simplement éconduits par un courrier du 6 septembre.

Le ministre a présenté erronément les travaux parlementaires préparatoires à la loi de 1991. Il faut se féliciter qu'il l'ait souligné. Le dossier devant le Conseil d'Etat n'en sera que plus solide.

Il faut espérer que dans cette jeune démocratie belge, il soit possible d'obtenir une réponse à quelques questions et de prendre connaissance de certains documents.

De quand date la décision du ministre d'accorder la licence d'exportation et comment l'a-t-il motivée? Je souhaiterais en obtenir une copie. Quelle décision le cabinet restreint a-t-il prise à ce sujet le 11 juillet 2002 et quelles considérations ont-elles été retenues? Le premier ministre n'a, en effet, livré que des considérations a posteriori sur la situation postérieure au 11 juillet. L'avis négatif de l'administration a-t-il fait l'objet d'une délibération au cabinet restreint?

Il est établi que l'Allemagne a refusé une livraison d'armes au Népal, sur la base du code de conduite européen. Quand la Belgique a-t-elle reçu des informations détaillées à ce propos? Une copie de la motivation allemande de ce refus sera-t-elle communiquée au Parlement?

Le ministre Michel a-t-il informé le gouvernement de la décision allemande? Le premier ministre répond par l'affirmative à cette question. Quelles suites le gouvernement a-t-il réservées à ces informations? Sa crédibilité est ici

Mijn tweede vraag gaat over de beslissing van 11 juli in de kern. Welke beslissing nam de kern op 11 juli en welke overwegingen werden in acht genomen? De eerste minister heeft een hele reeks overwegingen gedebeiteerd, maar het ging over postfactumoverwegingen over de toestand na 11 juli. Het ging over het bezoek van de Nepalese premier, het opheffen van de noodtoestand en de op handen zijnde verkiezingen.

Ik zou graag de overwegingen kennen die u gemaakt hebt bij uw beslissing op 11 juli of op een andere datum. Ik zou ook graag weten of u aan het kernkabinet nu al dan niet het negatieve advies van de administratie hebt meegedeeld. Werd over dat advies in het kernkabinet overleg gepleegd?

Mijn volgende vraag heeft betrekking op de weigering van Duitsland. Dat het om een weigering gaat, staat mijns inziens nu wel ongeveer vast. Ik had graag vernomen wanneer België de details met betrekking tot de Duitse weigering van een gelijkaardige exportvergunning ontving. Die weigering gebeurde op grond van de Europese gedragscode. Wanneer hebt u de weigering ontvangen? Hoe luidde de toelichting bij de weigering van de vergunning? Als het even kan, ontvang ik daarvan graag een kopie. Wanneer hebt u de Duitse beslissing aan de regering meegedeeld? De eerste minister vertelde dat die beslissing werd besproken op het kernkabinet. Hebt u die formeel aan het kernkabinet meegedeeld? Welk gevolg heeft de regering daaraan gegeven?

Mijnheer de vice-eerste minister, een en ander heeft toch enigszins te maken met de geloofwaardigheid van deze regering. De regering heeft beslist om de wet te overtreden. In een poging om Agalev te sussen, beweert ze vervolgens de wet aan te zullen scherpen door de Europese gedragscode in het Belgische recht te implementeren. Ik neem aan dat u die code naleeft, net als uw Duitse partners, en dat u het een erezaak vindt om ze na te leven. Ten gevolge van uitspraken van het Europese Hof van Justitie in de zaken Deutsche Shell en Grimaldi moet u die trouwens naleven. Artikel 10 van het Unieverdrag is daarover zeer duidelijk. Wat hebt u gedaan toen u de Duitse beslissing ontving? Wat hebt u gedaan met andere beslissingen tot weigering die u blijkbaar zouden zijn meegedeeld, onder andere van Finland? Hebt u Duitsland op uw beurt geconsulteerd en hebt u dan toch beslist om te leveren? Hebt u vervolgens, overeenkomstig de code, Duitsland en de andere landen op de hoogte gebracht en hun een gedetailleerde motivering verstrekt?

Ik kom tot een volgende vraag, die betrekking heeft op de beslissing van 29 augustus 2002. Ik heb een artikel bij waarin Agalev triomfantelijk meedeelt dat er uitstel van levering tot na de verkiezingen in Nepal werd verkregen. Daarover werd ook uitvoerig door radio en televisie bericht. Uit persberichten meen ik op te maken dat u en de eerste minister dat tegenspreken. De krant kopt: "Agalev bekommt uitstel wapenleveringen Nepal". Werd op de Ministerraad van 29 augustus nu al dan niet een nieuwe beslissing genomen? Werd er uitstel verleend? Werd er, overeenkomstig artikel 7 van de wet van 5 augustus 1991, beslist over een schorsing?

02.03 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik vestig er uitdrukkelijk de aandacht op dat ik wil interpelleren over dit dossier en niet over een persoon. De insinuaties die op vorige en deze vergadering werden geuit, wekken soms de indruk dat hier een bende schurken of kleuters zit. Dat is een parlement onwaardig. Als pacifist wil ik dat niet doen. Het parlementair werk vereist wel dat wij scherpe vragen stellen. Mijnheer de minister, ik heb dan ook een aantal vragen.

en cause. Selon le Traité de l'Union, il est tenu de respecter le code de conduite européen. Les mêmes questions se posent à propos des refus opposés par d'autres pays. Le ministre Michel a-t-il expliqué les raisons de l'octroi de la licence belge?

Une décision relative à des conditions supplémentaires at-elle été prise lors du cabinet restreint du 29 août dernier? Agalev affirme avoir obtenu le report de la livraison jusqu'après les élections au Népal, ce que démentent le ministre et le premier ministre. Une nouvelle décision, conforme à loi sur la livraison d'armes, at-elle été prise?

02.03 Ferdy Willems (VU&ID): Je souligne que mes observations critiques ne visent personne en particulier. Les attaques personnelles sont indignes d'un parlement.

Le Parlement recevra-t-il une copie

Ten eerste, kan het Parlement ter opheldering een kopie krijgen van de beslissingen over Nepal, maar ook over India en Pakistan? Als u dat niet zou willen, wekt u de indruk dat u iets te verbergen hebt. Dat kan eventueel ook onder strikte voorwaarden gebeuren, zoals dat het geval was bij de discussie over Kleine Brogel. Idem voor aanvragen en adviezen.

Ten tweede, waarom werd dit besluit aan het kernkabinet voorgelegd? Bij mijn weten is dit in andere wapendossiers niet gebeurd.

Ten derde, hoe verliep de besluitvorming terzake? Wat waren de omstandigheden? Hoe werd dit geagendeerd? Ging het over wapenleveringen of ging het over wapenleveringen aan Nepal? Wat zat er allemaal in het dossier? Welke adviezen werden erin gegeven? Was de zaak-Delcredere bekend in het dossier? Welke argumenten pro en contra werden gegeven, hetzij door uzelf, hetzij door andere leden van het kernkabinet?

Ten vierde, is de regering bereid om het systeem van de besluitvorming in het kernkabinet te verbeteren? Naar verluidt bestaan van een dergelijke kernvergadering zelfs geen notulen of verslagen en loopt men er binnen en buiten. Hoe wenst de regering te voorkomen dat men in de toekomst nog maar zou kunnen beweren dat belangrijke dossiers "stoemelings" door de kern geraken of erger nog, dat een minister een ander minister zou hebben beetgenomen. Als democraat weiger ik dat te geloven. Die indruk moet echter minstens worden voorkomen.

Ten vijfde, waarom werd aanvankelijk niet meegedeeld waarom en voor welk land deze wapens waren bestemd? Het heeft van 11 juli tot 22 augustus 2002 geduurd vooraleer het dossier openbaar werd gemaakt. Het werd bovendien niet door de politiek, maar door de media bekendgemaakt.

Ten zesde, waarom werd op de website onder meer het woord burgeroorlog geschrapt? Kunt u concreet zeggen op wiens initiatief dit gebeurde?

Ten zevende, is de regering bereid om door een juridische commissie of eventueel door de Raad van State te laten nagaan of deze wapenleveringen inderdaad strijdig zijn met artikel 4 van de wapenwet? Als parlamentsleden hebben wij trouw aan de Grondwet gezworen. Het is essentieel dat wij dan ten minste de wet naleven.

Ten achtste, u hebt in uw beleidsverklaring de Europese Gedragscode bindend gemaakt voor België. Dit werd hier naar mijn aanvoelen niet nageleefd.

Ten negende, is de regering bereid deze Europese Gedragscode om te zetten in Belgische wetten? Liggen daarvoor nu reeds termijnen vast of werd dit naar de Griekse kalender verwezen? Als er geen termijnen vastliggen, leid ik daaruit af – de geplogenheden in dit huis kennend – dat dit voor u geen prioriteit is. Dan zitten wij met een dode mus.

Ten tiende, is de regering bereid om andere lidstaten van de Europese Unie hetzelfde te vragen? Is hiervoor in een timing voorzien waardoor dit prioritair wordt.

Ten elfde, het geval-Duitsland werd reeds dikwijls besproken. Het is het een of het ander. Heeft Duitsland de vergunning geweigerd of verdaagd? Kunt u hierop een duidelijk antwoord geven? Werd dit op voorhand aan Duitsland aevraagd? Zo ja, wanneer en wat heeft Duitsland dan

de toutes les décisions concernant les livraisons d'armes au Népal? Pourquoi le ministre a-t-il soumis ce dossier au cabinet restreint? Quel a été le processus de décision? Le sujet inscrit à l'ordre du jour était-il "livraisons d'armes" sans plus, ou était-il spécifié qu'il s'agissait d'exportations vers le Népal? Va-t-on rendre plus transparente la procédure de concertation suivie par le cabinet restreint? Il semblerait qu'il n'y aurait même pas de procès-verbal de ces réunions. L'impression qu'un ministre s'est fait rouler par un autre ou que des décisions importantes passent inaperçues doit absolument être évitée.

Pourquoi l'identité du pays destinataire a-t-elle été gardée secrète aussi longtemps par le gouvernement? Pourquoi avons-nous dû apprendre par les médias qu'il s'agissait du Népal? Pourquoi le département des Affaires Etrangères a-t-il supprimé les mots "guerre civile" sur son site internet? Qui a pris cette décision?

Le gouvernement est-il disposé à faire examiner par une commission juridique spéciale ou par le Conseil d'Etat si les livraisons sont conformes à la loi sur les armes? Il me semble élémentaire que le gouvernement respecte la loi. Aux termes de sa déclaration de politique générale, le gouvernement considère que le code de conduite européen est contraignant. Le ministre estime-t-il que les livraisons sont conformes au code de conduite? Le gouvernement transposera-t-il le code dans notre législation? Incitera-t-il les autres gouvernements européens à suivre son exemple? Considère-t-il que cette question est prioritaire?

L'Allemagne a-t-elle reporté à plus tard ou purement et simplement refusé la livraison d'armes prévue au Népal? Quelles informations ont-elles été fournies au cabinet restreint à ce propos et quand? Le gouvernement belge a-t-il fourni une explication à l'Allemagne quant aux raisons qui l'ont poussé à accorder une licence malgré tout? En va-t-il de même pour les autres pays qui

geantwoord en werd dit antwoord expliciet aan de leden van het kernkabinet meegedeeld? Is nadien ook uitgelegd – zoals de Europese Gedragscode vereist – waarom Duitsland eerst had geweigerd en waarom België wel en Duitsland de vergunning niet toestond?

Ten twaalfde, komen nog andere landen dan Duitsland in aanmerking? Hebben nog andere landen van de Europese Unie op voorhand geweigerd? Finland werd bijvoorbeeld genoemd. Als dat zo is, gelden daarvoor uiteraard dezelfde vragen.

Mijn dertiende vraag is een belangrijke vraag. Volgen er in de komende maanden nog wapenleveringen aan andere landen dan die vermeld in het rapport waarover het Parlement beschikt? Met andere woorden, komt er nog zoiets als het Nepal-dossier?

Veertiende vraag: overweegt de Belgische regering met de andere Europese landen tot duidelijke afspraken te komen waardoor wordt voorkomen dat het ene land het andere in dergelijke dossiers onderkruipt? Dit is dodelijk voor de Europese Unie, voor de Europese eenheid. Dit is nog maar het zoveelste bewijs van de zwakte van Europa.

Vijftiende vraag: hoe staat de minister tegenover het intussen veel besproken plan om deze goedkeuring van wapendossiers toe te vertrouwen aan de gewesten en de gemeenschappen. De Waalse politici Happart en Van Cauwenberghe – niet de minsten – hebben hierop reeds gedoeld. In het debat van vorige week werd dit ook als een positieve suggestie ervaren door de PS en de VLD. Mij niet gelaten als regionalist, maar ik voeg er onmiddellijk aan toe dat dit geen alibi mag zijn om een van de gewesten carte blanche te geven om met wapenleveringen te doen wat men wil. Die controle op het niveau van de gewesten moet gelijktijdig gebeuren met een controle op het niveau van de Europese Unie via de Europese regelgeving. Komt men daaraan niet tegemoet, dan verzeilt men in een onaanvaardbare situatie.

Mijn volgende vraag is of men bereid is ten minste nu reeds te onderzoeken – ik verwijs naar wat destijds met de steenkool is gebeurd, maar toen was het al te laat – of voor de wapenindustrie in Wallonië en in Vlaanderen geen reconversie mogelijk is. Ik weiger dit absoluut strikt te communautariseren. Welke ingediende wetsvoorstellen – hierover werd reeds herhaaldelijk gesproken – komen in aanmerking om de wapenwetgeving te verfijnen? Behoort ook mijn wetsvoorstel van 29 mei over de aankoop van wapens tot die groep? Bijkomend stel ik opnieuw de vraag inzake timing. Is dit voor de regering prioritair, dan wel een dode mus. Is de regering bereid om haar diensten als onderhandelaar in conflictzones aan te bieden? Ik stip aan dat de voorbije dagen de maoïstische rebellen zelf hun voorwaarden daartoe hebben verzwakt en uitdrukkelijk aandringen op onderhandelingen.

Mijnheer de minister, u hebt schitterende talenten bij onderhandelingen in conflictzones. Ik was daarvan zelf getuige in Congo en in het Nabije Oosten. Dat moet ook hier kunnen. Men moet niet zeggen dat men niet met terroristen onderhandelt, want u hebt zelf ooit verklaard dat in Afrika niet met democraten wordt onderhandeld eenvoudigweg omdat er daar geen zijn. Ook hier is er dus geen beletsel om met maoïsten, met een niet-democratisch regime, te onderhandelen. Hoe verklaart u, mijnheer de minister, het ontstaan van het gewapend verzet in Nepal en het succes dat dit onmiskenbaar heeft. Ik zal u twee antwoorden geven. Ik verwijs naar een antwoord van niemand minder dan de koning van Nepal. Ik citeer hem in een interview: "De zaak is geworteld in armoede. Jawel, het conflict heeft ook te maken met politiek wanadedaar.

ontrefusé de livrer des armes au Népal? Des cas tels que le Népal se produiront-ils encore à l'avenir?

Le gouvernement aspire-t-il à des accords unanimes à l'échelle européenne en matière de commerce des armes? Se couper l'herbe sous le pied entre Etats européens serait fatal à l'unité de l'Union. Quel est le point de vue du ministre au sujet d'une éventuelle régionalisation des livraisons d'armes? Le PS et le VLD y sont favorables. A mon estime, cette régionalisation doit aller de pair avec la transposition du code de conduite européen dans la législation belge, et ce, pour éviter de donner carte blanche aux Régions.

Etudie-t-on des possibilités de reconversion de l'industrie de l'armement wallonne? Le gouvernement s'emploie-t-il à affiner la législation sur les armes? Quelles propositions de loi sont concernées?

Le ministre Michel compte-t-il mettre ses talents de négociateur au service de la population népalaise? Il semblerait que la situation précaire au Népal soit la conséquence de la misère, de la gabegie, de la corruption et de l'absence totale de représentation politique de la caste la plus basse au sein de laquelle le mouvement de rébellion recrute la plupart de ses partisans. Comment le ministre juge-t-il l'avènement d'une opposition armée au Népal? Estime-t-il que la fourniture d'armes soit justifiée sur le plan éthique si l'on tient compte du souci de respecter les droits de l'homme?

La Belgique va-t-elle envoyer des observateurs au Népal dans le cadre des droits de l'homme et des élections? Comment leur sécurité sera-t-elle assurée? A-t-on défini des critères pouvant conduire à la suspension des livraisons d'armes? Que pense le ministre de la déclaration totalement erronée du premier ministre qui a déclaré qu'*Amnesty International* avait instamment demandé qu'il soit procédé à la livraison d'armes? La

wanbeheer en corruptie. Daarom moet iedereen de handen in elkaar slaan voor een oplossing.”. Of ik verwijs naar het Amnesty-nieuws van september van dit jaar, “Apartheid met een Hindu-smaak”, dat gisteren in mijn bus is gevallen. Precies over de maoïstenopstand stelt men dat niemand van de 205 parlementsleden in Nepal tot de laagste kaste behoort. Het zijn vooral de mensen van de laagste kaste die sterven in de bloedige maoïstenopstand, die Nepal momenteel verscheurt. Het zijn dus deze mensen, de armsten der armen, die zich aansluiten bij de maoïsten, die als kindsoldaten opgevorderd worden door de maoïsten en ook sneuvelen. Het is onder druk van de maoïsten dat men inderdaad bereid is op regeringsvlak aan dat extreme kastensysteem iets te doen. De oorzaken wegnemen is dus vaak veel beter dan bruut geweld te gebruiken.

Zijn deze wapenleveringen – dat is mijn volgende vraag – ethisch verantwoord? U, en het siert u, hebt in heel veel dossiers de ethiek als norm gesteld. Ik had graag verwacht dat u dat ook hier zou doen. Mijn volgende vraag ga ik niet stellen. Aangezien mevrouw Laenens aanwezig, kan ik ze weglaten.

Tweeëntwintigste en bijna laatste vraag: zal België waarnemers sturen naar Nepal? Het zal moeilijk zijn om hen in Kathmandu te installeren aangezien we er geen ambassade hebben. Het zal dus waarschijnlijk vanuit Indië moeten gebeuren. Voor mij vormt dat geen bezwaar. Dit is technisch mogelijk via plaatsbezoeken. Zal men echter de veiligheid van deze waarnemers waarborgen?

Ik wil toch wel stellen dat op dit ogenblik een politicus of diplomaat in Nepal juist voor de maoïsten niet zonder gevaar is. Als maoïsten vredesonderhandelingen willen beletten, zijn zij een schitterende prooi. Houd daarmee alstublieft rekening als u mensen van ons daarheen stuurt.

Drieëntwintigste vraag: worden op voorhand de criteria vastgelegd die moeten leiden tot de toepassing van artikel 7 van de wapenwet? Met andere woorden, aan welke voorwaarden moet volgens u worden voldaan om tot een opschorting of een annulering van deze wapenlevering te komen? Voor mij is dit essentieel.

De vierentwintigste vraag betreft waarnemers bij de verkiezingen. Ik stel opnieuw dezelfde vraag. Als men Belgische diplomaten of politici afvaardigt als waarnemers bij de verkiezingen daar, is hun veiligheid allesbehalve gewaarborgd.

Ik kom tot mijn voorlaatste vraag. Op 29 augustus 2002 viel ik bijna letterlijk van mijn stoel toen ik de eerste minister hoorde zeggen: “Een paar dagen geleden hebben wij een brief van Amnesty International gekregen, waarin deze organisatie de wapenlevering niet afkeurt, maar er integendeel op aandringt”. Een dergelijke retoriek kan niet meer. Ik neem aan dat men zoiets zegt in het vuur van de discussie, maar dat men dat in godsnaam intrekt! Dit strookt immers niet met de werkelijkheid.

Ten slotte – ik heb deze vraag en trouwens ook al de vorige vragen reeds gesteld op 29 augustus 2002 –, is deze beslissing definitief genomen, of is er nog enige aanpassing mogelijk? Dient het kernkabinet van 11 juli 2002 de iure gezien als een soort van advies en niet als een beslissing de facto?

Op al deze vragen, mijnheer de vice-eerste minister, zou ik graag een duidelijk en concreet antwoord krijgen. Ik heb mijn vragen in alle eerbaarheid gesteld. zonder insinuaties. zonder invectieven. zonder

décision du cabinet restreint est-elle définitive ou est-elle susceptible d'être reconsidérée à l'issue d'un débat parlementaire?

Je souhaite obtenir des réponses précises à ces questions. Si tel n'est pas le cas, je les réitérerai par écrit.

persoonlijke aanvallen. Het dossier raakt ons in hart en ziel. Krijg ik geen duidelijke antwoorden, dan herneem ik mijn vragen schriftelijk.

02.04 Vincent Decroly (indépendant): Monsieur le ministre, j'ai sept ou huit questions à vous poser.

La première a trait à la façon dont ce type de livraison peut être contrôlé sur le terrain, puisque la question du destinataire final est une des questions qui hante ce genre de débat. En faisant abstraction de ce que le premier ministre a prétendu sur le caractère démocratique du régime népalais actuel et sur la compatibilité de la licence d'exportation octroyée au regard de la loi de 1991 et de son article 4, je me pose la question de savoir comment, dans un pays dont il semble assez net que le gouvernement officiel ne contrôle pas absolument et exclusivement l'ensemble du territoire, on peut être certain, depuis la Belgique, que ces armes ne seront pas détournées en tout ou en partie soit par la guérilla elle-même soit éventuellement par des phénomènes de corruption à l'intérieur même du régime. On sait que, dans d'autres pays, dans d'autres régions du globe, ce genre de choses arrive relativement fréquemment en dépit des garanties ou des précautions que les gouvernements exportateurs de matériel militaire peuvent éventuellement prendre.

Comment évaluez-vous ce risque de terrain – concret et pratique –, au point de vue des 5500 fusils-mitrailleurs qui nous occupent ici?

Pouvez-vous éclairer le parlement sur la réalité de l'évolution du calendrier d'exécution de la licence d'exportation?

On entend différentes versions à ce sujet. Il y aurait eu un accord au sein du gouvernement pour le reporter de quelques semaines. On a beaucoup parlé de la date des élections népalaises comme date pivot.

Est-il exact qu'il y a eu un report ou est-ce que, de toute façon, techniquement parlant – comme d'autres voix l'ont fait entendre –, il ne pouvait être envisagé que cette exportation soit exécutée concrètement avant les élections? Nous sommes là dans des considérations techniques plutôt que politiques.

Je reviens à la question des élections elles-mêmes. J'avoue que je ne comprends pas pourquoi cette question des élections revêt une telle importance dans votre évaluation politique. Je ne pense pas, au regard du critère de l'article 4, qu'on puisse considérer la tenue d'élections comme une condition suffisante garantissant le respect des droits humains dans un pays. J'estime que c'est en tout cas une condition nécessaire mais, pour ma part, j'ai l'impression qu'il peut y avoir de réels dérapages sur le plan des droits humains même lorsque des parlements et des gouvernements sont élus selon des procédures correctes. J'avoue qu'ayant beaucoup entendu parler de ces élections comme d'une date importante du point de vue de l'évaluation de l'opportunité de livrer ces armes et du point de vue du calendrier d'exécution de cette exportation, je m'interroge sur l'importance que vous y accordez.

On sait qu'un recours au conseil d'Etat a été introduit par des demandeurs d'asile ou des réfugiés népalais. Je voudrais savoir ce qui se passerait concrètement si le conseil d'Etat suspendait ou annulait la licence d'exportation que le gouvernement a octroyée. En particulier, ce type de licence, ce type de contrat qui est passé – si cela en est un – prévoit-il une espèce d'indemnité de dédit qui serait à honorer par le gouvernement belge soit vis-à-vis des autorités népalaises. Qui

02.04 Vincent Decroly (onafhankelijke): Hoe kan men er zich van vergewissen dat in een land waar de regering niet het hele grondgebied controleert de geleverde wapens niet in handen zullen vallen van de guérilla of van interne corruptienetwerken? Wat denkt u van dat gevaar? Kan u het Parlement eveneens inlichten over het tijdschema voor de uitvoering van de uitvoervergunning, waarbij de spildatum die van de verkiezingen in Nepal is?

Zijn die verkiezingen een afdoende voorwaarde en waarborg als men bedenkt dat zij momenteel geen ontsporingen op menselijk vlak beletten? Welk belang hecht u daaraan? Wat zal de houding van de regering zijn indien het beroep ingesteld bij de Raad van State tot een vernietiging van de beslissing leidt? Is in een compensatiestelsel, meer bepaald voor FN, voorzien? Waaruit bestaat het en om welk bedrag gaat het?

Hoever staat het met de waarnemingsopdracht te New Delhi?

De jongste vier jaar worden de mensenrechten steeds minder gerespecteerd. Over welke middelen zou de Belgische regering beschikken indien de wapens moeten worden teruggevorderd? Graag kreeg ik ook uitleg over uw houding ten aanzien van Duitsland. Toen destijds wapens moesten worden geleverd aan Israël en Turkije verwees u naar de Duitse houding en naar de noodzaak van een coördinatie. Waarom komt u in dit geval tot een ander besluit? Werden bij u uitvoervergunningen voor India en Pakistan ingediend? Werden nog andere aanvragen bij u ingediend? Zo ja, kan u het Parlement meedelen om welke kopers, landen en bedrijven het gaat? Is er in het dossier over Nepal een hoofdstuk met betrekking tot een bijkomende levering in de komende jaren?

pourraient éventuellement considérer qu'il y a rupture d'un engagement, soit vis-à-vis de l'entreprise concernée? Y a-t-il un système de compensation qui interviendrait en cas de suspension ou d'annulation de cette commande? Ou alors le Ducroire, qui couvre aussi un certain nombre de risques, pourrait-il intervenir de ce point de vue? Si jamais un tel mécanisme de compensation ou de dédit était prévu juridiquement, pourriez-vous indiquer au parlement en quoi il consiste et sur quel montant il porterait, le cas échéant?

Le premier ministre a fait état du projet de déléguer sur place, en tout cas à New Delhi, une mission d'observation du respect des droits humains au Népal.

Qu'en est-il précisément? Que peut-on attendre de cette mission d'observation qui semble devoir s'effectuer à une distance relativement importante des lieux concernés par l'observation: New Delhi et Katmandou. Pouvez-vous apporter des précisions à ce sujet ainsi que sur la façon dont, concrètement, la mission en question va opérer: les moyens utilisés, la composition de cette mission, les objectifs de celle-ci et le mandat qui vont lui être assignés?

En outre, si la mission d'observation constatait, dans le prolongement des rapports d'Amnesty International, que nous allons vers une dégradation de la situation des droits humains au Népal, que se passerait-il sur le plan des armes? Le gouvernement belge dispose-t-il du moindre moyen pour rentrer en possession de ces armes, pour les reprendre à l'armée ou aux forces de sécurité népalaises auxquelles elles auraient déjà été livrées en tout ou en partie?

Ma cinquième question a trait à l'avis de l'Allemagne à ce sujet. Personnellement, je suis assez frappé du changement d'attitude qui semble avoir été le vôtre. Il est possible que je me trompe. Cependant, j'ai un souvenir précis de débats qui ont également agité la Commission des Affaires Etrangères il y a quelques mois, voire un an, un an et demi. Il s'agit des débats relatifs à la livraison d'armes, de matériel dual à la Turquie et à Israël. A l'époque, je me souviens de votre réponse à nos collègues Laenens et Drion – Mme Drion en a même fait état en séance plénière. Vous vous engagiez à suspendre, reporter ou annuler la sollicitation dont vous étiez l'objet de la part d'Israël ou de la Turquie en matière de livraison de ce type de matériel si et seulement si l'Allemagne reportait elle-même, suspendait, ou annulait une licence sur laquelle les questions étaient encore en débat à Berlin. A cette époque, il semble donc que vous aviez pleine et entière conscience d'une nécessité de coordination, notamment avec un pays comme l'Allemagne.

Dès lors, pourquoi, dans ce cas-ci, cette coordination semble-t-elle avoir été inexistante ou avoir débouché sur des conclusions opposées à celles que les autorités allemandes avaient prises?

Par ailleurs, pourriez-vous nous donner des informations sur les licences relatives aux commandes faites par l'Inde et par le Pakistan? En effet, nous n'avons pas beaucoup parlé de ces licences qui semblent avoir été octroyées à la même époque.

Enfin, monsieur le ministre, pourriez-vous nous dire si d'autres demandes, – en matière de livraison de matériel ou de technologies tombant sous le coup de la loi de 1991-, sont actuellement sur votre bureau? Si c'est le cas, pouvez-vous indiquer au parlement de quel matériel, de quelle(s) technologie(s), de quelle(s) entreprise(s) et de quel(s) pays acheteur(s) il s'agit? Plus particulièrement, pouvez-vous confirmer ou infirmer l'information selon laquelle la licence d'exportation

vers le Népal comprendrait un volet relatif à une livraison complémentaire de munitions pour les années qui suivraient?

02.05 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb mijn vragen een eerste keer ingediend op 22 augustus 2002, dus vooraleer bekend was dat het om een wapenlevering aan Nepal ging. Dit dossier werd tijdens het debat van vorige week voor een eerste keer behandeld, terwijl ikzelf op dat ogenblik in Johannesburg vertoefde waar ik – zoals collega Willems het prozaïsch verwoordde – de verschrikkelijke wanorde in de wereld probeerde recht te zetten. Ik heb daar samen met u kunnen vaststellen dat België er een constructieve en vooruitstrevende rol heeft gespeeld. Ik verwacht hetzelfde in dit soort dossiers.

Mijnheer de minister, toen er voor het eerst gesproken werd over een anoniem persbericht, werd dit door de eerste minister afgedaan als "mettre du feu au poudre". Nu de anonieme bestemming gekend is, wil ik inpikken op uw antwoord op mijn vraag van 9 januari 2002 waar u hebt bevestigd dat een mogelijke aanvraag voor een wapenlevering aan Nepal getoetst zou worden aan de criteria van onze wapenwet en de Europese gedragscode. Ik sluit mij dan ook aan bij de vragen van vorige collega's die hierover meer duidelijkheid wensen.

Ik wil hieraan toevoegen dat er een missie werd ondernomen door Cerokadi, in naam van het Commissariaat-Generaal voor vluchtelingen en staatlozen, dat in Nepal ter plekke is geweest en in zijn rapport zegt dat uit de vele contacten ter plaatse en uit de informatie waarover het Commissariaat-Generaal reeds voordien beschikte, blijkt dat de mensenrechtensituatie in Nepal problematisch is en dat vele contacten inderdaad aangeven dat de Nepalese overheid zich schuldig maakt aan schendingen van de mensenrechten.

Ik wil de discussie niet openen of heropenen over wat al dan niet onder de definitie "burgeroorlog" valt, maar toch wens ik te verwijzen naar het rapport van de heren Hollants Van Looke en Philipson – deze namen werden reeds geciteerd – waarin zij tot de conclusie komen dat Nepal zich in de eerste fase van een langdurige burgeroorlog bevindt. Zij zeggen dat de Europese Unie ervoor moet zorgen dat conflictpreventie in Nepal absolute voorrang krijgt.

Ik wil enkele bijkomende vragen stellen, omdat ik ze nog niet onder die bewoordingen heb gehoord.

Ten eerste, in welke mate hebben de privacywet en de vertrouwelijkheid van bedrijfsbelangen voorrang op de noodzakelijke informatieverstrekking bij de toepassing van de wapenwet? Het was het eerste argument dat werd ingebracht om niet direct in te gaan op de vraag over welke levering het ging.

Ten tweede, bestaan er voldoende garanties over de eindbestemming van de wapenlevering, dus tegen een mogelijke doorverkoop? De ervaring met vele andere dossiers heeft uitgewezen dat wij op dat punt niet alert genoeg kunnen zijn.

Ten slotte had ik graag van u vernomen op welke manier de regering de komende maanden het debat wenst voort te zetten, niet zozeer over dit dossier, maar over de engagementen die genomen zijn om de wapenwet te verstrengen en vooral transparanter te maken, zodat wij een gelijkaardig dossier niet meer hier in deze commissie hoeven te behandelen.

02.05 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Des questions à propos des livraisons d'armes de la FN se sont déjà posées avant que l'on sache qu'il s'agissait de fusils mitrailleurs à destination du Népal. A Johannesburg, le gouvernement belge s'est profilé comme un Etat constructif et progressiste. Une telle attitude devrait également être possible dans le domaine des livraisons d'armes. Il ne fait aucun doute que le gouvernement népalais a déjà violé les droits de l'homme à plusieurs reprises et que le conflit actuel peut être catalogué comme "guerre civile".

Dans quelle mesure la loi sur le respect de la vie privée et la confidentialité des intérêts des entreprises priment-elles la nécessité de fournir des informations dans le cadre de l'actuelle loi sur les armes? Disposons-nous de suffisamment de garanties en ce qui concerne l'éventuelle vente des armes par le Népal? Comment le gouvernement poursuivra-t-il le débat relatif à cette matière? La transparence de la loi sur les armes sera-t-elle renforcée pour que la commission ne soit plus contrainte de se pencher sur ce type de dossier?

02.06 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, je ne vous étonnerai certainement pas en précisant tout d'abord qu'une grande part sinon l'entièreté des réponses aux questions qui ont été posées aujourd'hui ont déjà été données par le premier ministre. Ceci est donc largement une redite, mais je vais, en tout cas, essayer, si cela est nécessaire et si je le peux, d'apporter quelques éclaircissements.

Ik heb de exportvergunning toegekend op 19 juli. De vergunning werd toegekend na een grondige analyse van de situatie in Nepal en nadat het dossier werd onderzocht en goedgekeurd in het kernkabinet. De redenen van deze positieve beslissing werden uitvoerig toegelicht tijdens het parlementaire debat van vorige donderdag. Er bestaat bij dergelijke dossiers geen schriftelijke motivatie vanwege de minister van Buitenlandse Zaken en aan de toekenning werden geen voorwaarden verbonden.

Het kernkabinet besliste op 11 juli om de exportvergunning aan Nepal goed te keuren. De overwegingen die daarbij in acht werden genomen waren, ten eerste, dat de democratisch verkozen regering zich legitiem kan verdedigen tegen de acties van de maoïstische guerrilla's.

J'ouvre une parenthèse: les élections invoquées par M. Decroly constituent en effet un des éléments – je n'ai pas dit que le fait qu'il y ait des élections était suffisant – qui ont emporté notre décision. En effet, dans ce genre de pays, le fait qu'il y eu en 1999 des élections considérées comme correctes et libres par les observateurs internationaux ne constitue pas un élément banal, vous en conviendrez. Je suis d'accord pour reconnaître que ce n'est pas le seul élément déterminant, mais il faut en tenir compte.

Ten tweede, men kan niet stellen dat het geregelde leger – wij weten wel dat het soms excessen begaat – zich schuldig maakt aan systematische schendingen van de mensenrechten.

Les armes sont destinées à l'armée népalaise. Ceci est garanti par un certificat de destination finale authentifié par l'ambassade de Belgique compétente, c'est-à-dire celle de New Delhi. C'est d'ailleurs le cas dans toutes les livraisons de ce genre d'équipement. Les armes de guerre ne sont par ailleurs jamais livrées à des destinataires privés. Une exportation de ce type de matériel n'est autorisée que moyennant l'existence, dans le certificat de destination finale délivré dans ce cas par le gouvernement du Népal, d'une clause de non-réexportation par laquelle l'autorité certifie que les armes sont destinées à son seul usage et ne seront ni revendues, ni réexportées.

On ne peut nier qu'il existe toujours un risque de détournement, mais il va de soi qu'il appartient en principe à l'armée népalaise elle-même de les contrôler pour éviter qu'elles ne tombent dans les mains de la guérilla maoïste et ne se retournent contre elle.

Duitsland nam de beslissing tot weigering in maart 2002. Geen enkele andere lidstaat heeft de uitvoer van dergelijk materiaal geweigerd. Zoals ik reeds zei bepaalt de gedragscode expliciet dat – zulks wil ik toch benadrukken – de lidstaten van de Europese Unie het confidentiële karakter van weigeringen en overleg behouden.

Tijdens de plenaire zitting in de Kamer beklemdoende de eerste minister dat de procedures van de Europese gedragscode werden toegepast. Op die zitting vermeldde de eerste minister tevens dat het kernkabinet op 11 juli 2002 over de Duitse weigering werd ingelicht. Ik herhaal dat met alle elementen werd rekening gehouden. Bovendien wil

02.06 Minister Louis Michel: J'ai accordé la licence d'exportation le 19 juillet, après une analyse en profondeur de la situation au Népal et l'approbation de la décision par le cabinet restreint.

Le ministre des Affaires étrangères n'est pas tenu de motiver sa décision par écrit et l'octroi n'a été assorti d'aucune condition. Le 11 juillet, le cabinet restreint avait approuvé la licence d'exportation sur la base de deux considérations. Le gouvernement élu démocratiquement doit pouvoir se défendre contre les rebelles maoïstes.

Het houden van verkiezingen is slechts een van de vele elementen en het feit dat zij door diverse internationale waarnemers als *free and fair* werden erkend, is een belangrijk gegeven.

L'armée ne commet pas de violations systématiques des droits de l'homme.

Het feit dat de wapens zijn bestemd voor het Nepalese leger wordt gewaarborgd door een certificaat van eindbestemming. De mogelijkheid dat ze in andere handen vallen bestaat altijd maar het Nepalese leger dient ervoor te zorgen dat de guerrilla ze niet kunnen bemachtigen.

L'Allemagne a pris la décision de refus en mars. Aucun autre état membre n'a refusé de fournir du matériel de ce type. Selon le code de conduite européen, les Etats membres conservent le droit au caractère confidentiel des refus et des délibérations. Les procédures prescrites par le code de conduite ont été respectées.

ik hier onderstrepen dat de Duitse beslissing tot weigering dateert van maart. Daarna heeft de internationale gemeenschap, zoals de eerste minister het deed opmerken, haar beoordeling over de situatie in Nepal aanzienlijk bijgesteld. In haar verklaring van 8 mei 2002 roept de Europese Unie de maoïsten op een einde te maken aan hun terreurstrategie, hun wapens neer te leggen en hun doelstellingen na te streven via het overleg en de politieke weg. De verklaring luidt verder en ik citeer: "Deze gebeurtenissen bedreigen de stabiliteit van Nepal en brengen het democratische regime in gevaar. De Europese Unie spreekt zich resoluut uit voor het recht van de Nepalezen om van hun jonge democratie te genieten en deze te versterken en veroordeelt elke poging om hen dat recht te ontnemen".

Monsieur le président, les représentants de l'Union européenne n'ont pas pris ce type de position à la légère. Cette position a été prise après la décision allemande mais je suppose qu'on ne va pas mettre en cause ou en doute l'appréciation et l'attention que portent les démocraties européennes à cette question.

Maar dat is niet alles. Wij zijn in het bezit van de teksten met de conclusies van de internationale conferentie die einde juni 2002 in Londen heeft plaatsgevonden. Er waren vertegenwoordigers van internationale instellingen, met name de Wereldbank, de Verenigde Naties en de UNDP, en van de Verenigde Staten, Japan, Noorwegen, India, Denemarken, Duitsland, Nederland, Frankrijk, Zwitserland, Rusland, China, Canada en Australië. Daar werd besloten dat de internationale gemeenschap de Nepalese regering openlijk en krachtig zou blijven steunen, terwijl de terroristische activiteiten van de maoïsten zouden worden veroordeeld. De deelnemers hebben tevens de noodzaak van internationale militaire steun erkend. Daarbij gingen zij uit van de overweging dat de versterking van het koninklijke leger van Nepal de maoïsten zou verzwakken en opnieuw tot de onderhandelingstafel zou brengen. De conferentie van Londen concludeert dat militaire steun moet worden gezien als een onderdeel van de globale aanpak om tot een oplossing van het conflict te komen. Dat is een ander element dat even belangrijk is als die verkiezingen.

Op 29 augustus heeft het kernkabinet zijn beslissing van 11 juli bevestigd. Er werden geen nieuwe voorwaarden aan deze levering verbonden. De eerste levering zal plaatsvinden vanaf einde november, begin december. Dat is na de verkiezingen in Nepal; dat is een feitelijke vaststelling. In de vergunning werden geen voorwaarden als dusdanig opgenomen.

Pour le reste, les questions des livraisons sont à régler entre la firme et le gouvernement népalais.

Ik kan ook bevestigen dat er geen nieuwe beslissingen werden genomen in overeenstemming met artikel 7 van de wet van 5 augustus 1991 over de mogelijkheid tot schorsing of intrekking van lopende vergunningen. Wel werd beslist om de politieke en militaire situatie en de toestand van de mensenrechten in Nepal van zeer nabij te blijven volgen. Dit omvat ook het plaatsvinden van democratische en vrije verkiezingen. Op de plenaire vergadering van 29 augustus werd reeds het initiatief aangekondigd dat een speciale vertegenwoordiger voor de mensenrechten naar Nepal zou worden gestuurd. Het staat vast dat hij vanuit Kathmandu zelf zal opereren. Ik zal erover waken dat de veiligheid van deze waarnemer is gewaarborgd. Momenteel onderzoek ik het mandaat en de werkwijze van deze vertegenwoordiger en van de task force waarvan hij deel zal uitmaken.

Le cabinet restreint a été informé du refus de l'Allemagne le 11 juillet. Depuis mars, la communauté internationale a toutefois considérablement revu son attitude à l'égard du Népal. Je renvoie à cet égard à la déclaration de l'Union européenne du 8 mai 2002.

De vertegenwoordigers van de lidstaten hechten belang aan die beslissing. Er is dus geen sprake van het belang dat de leden van de Unie aan de jonge democratieën hechten, ter discussie te stellen.

La conférence internationale qui s'est tenue à Londres, fin juin, et à laquelle ont participé des représentants d'organisations internationales et de certains pays comme les Etats-Unis, la Russie, la Chine et l'Inde, a décidé de soutenir ouvertement et fermement le gouvernement népalais et a condamné les actes terroristes des maoïstes. Elle a également confirmé la nécessité d'une aide militaire internationale.

Le 29 août, le cabinet restreint a confirmé sa décision du 11 juillet. La livraison, qui commencera fin novembre ou début octobre, c'est-à-dire après les élections au Népal, n'a pas été assortie de nouvelles conditions.

Il n'y a pas eu de nouvelle décision à propos d'une suspension ou d'un retrait éventuels de la licence qui a été octroyée. Mais il a été décidé de suivre attentivement l'évolution de la situation au Népal. Un représentant spécial des droits de l'homme va être envoyé dans ce pays. Il opérera depuis Kathmandou. Je veillerai à faire assurer sa sécurité. Son mandat et la manière dont il travaillera sont actuellement à l'étude.

La levée de l'état d'urgence illustre les efforts déployés par le gouvernement népalais pour convaincre l'opposition armée de renoncer à la violence et pour assurer le déroulement pacifique

De noodtoestand werd de afgelopen week opgeheven. De eerste minister was toen nog in België. Hij heeft zijn bezoek ingekort en heeft niet kunnen deelnemen aan de top van Johannesburg. Hij moest dringend naar Nepal terugkeren. Dat is voor mij de illustratie van de inspanningen van de Nepalese regering om de guerrilla te doen afzien van het gebruik van geweld en de verkiezingen in een vreedzame context te laten verlopen.

Ik wens mij niet uit te spreken over mogelijke toekomstige evoluties van de toestand in Kathmandu, maar ik grijp graag terug naar het recente verleden. Zoals ik reeds heb gezegd, werden de laatste verkiezingen, die in 1999 plaatsvonden, door de internationale waarnemers als "free and fair" bestempeld. De pogingen van de maoïsten om de verkiezingen te desorganiseren via intimidatiepraktijken tegen de kiezers hebben toen weinig impact gehad.

Le premier ministre a déjà répondu à votre question concernant la présentation du dossier au 'kern' lors de la séance plénière du 29 août dernier. En fait, j'ai décidé de soumettre ce dossier au 'kern' car je savais qu'il s'agissait d'un dossier délicat et que je souhaitais que le gouvernement puisse se prononcer en toute connaissance de cause sur l'ensemble des éléments à prendre en considération.

A ce stade-ci, je voudrais ouvrir une petite parenthèse afin de rectifier une erreur qui est couramment commise. J'entends toujours parler d'un avis de l'administration.

Er is geen advies van de administratie. De administratie geeft eigenlijk een reeks toetsingen aan de hand van de criteria opdat ik een advies en een appreciatie zou kunnen geven. Dat is een misverstand. Er wordt altijd over een advies gesproken, maar de administratie heeft geen advies te geven. De administratie biedt mij wel toetsingen die het mij mogelijk maken dat ik alles weet om conclusies te trekken. Dat is geen advies.

Je voudrais d'ailleurs répondre que ma conception ministérielle n'est pas de laisser prendre ma responsabilité politique par l'administration. Celle-ci est là pour m'éclairer bien entendu mais pas pour prendre à ma place la décision finale. La décision politique, la responsabilité politique, ce n'est pas l'administration qui la porte, c'est moi et, dans ce cas-ci, le gouvernement. L'administration ne donne pas d'avis. Un certain malentendu régnait d'ailleurs dans mon administration à ce sujet car on imaginait qu'on avait le droit de donner un avis. Mais non ! On donne un certain nombre d'appréciations par rapport aux critères. Je veux donc être très très clair de ce point de vue : c'est un des éléments dans mon jugement mais rien ne m'oblige à considérer que cette appréciation ou ces appréciations soient conformes.

De la même manière, le fait que l'Allemagne refuse ne m'oblige pas à suivre l'Allemagne. Je ne voudrais pas minimiser le refus de l'Allemagne. Mais celui-ci intervient en mars et l'Union européenne prend des positions politiques absolument claires en mai, en juin, en juillet. Le monde change, il bouge. Et donc je ne veux pas minimiser la décision de l'Allemagne – c'est évidemment important et nous en avons tenu compte dans l'appréciation globale. Je voudrais que le code de conduite soit respecté par tout le monde en Europe.

Les demandes réitérées de Mme Laenens, de M. Vanhoutte, de M. Willems, de M. Vanoost, et de tous ceux qui habituellement interviennent sur ce sujet – et je leur en sais gré, ils jouent leur rôle – ont eu deux effets politiques. Le premier est que, comme vous le savez, je n'ai pas manqué d'entamer une série de démarches au niveau

des élections. Je ne me prononce pas sur l'avenir mais les élections de 1999 ont été qualifiées de libres et honnêtes par des observateurs internationaux.

Ik heb beslist het dossier voor te leggen aan het kernkabinet omdat het om een delikaat dossier gaat; ik wou dat de regering zich met kennis van zaken zou uitspreken.

L'administration ne rend pas un avis. Elle évalue le dossier sur la base des critères existants et m'informe de cette évaluation, pour que je puisse formuler un avis ou une appréciation en parfaite connaissance de cause.

Het advies van de administratie is slechts een advies op grond waarvan ik een beslissing in de ene of in de andere zin neem. Ik ben geenszins verplicht dat advies te volgen. Het behoort niet tot de verantwoordelijkheid van de administratie beslissingen te nemen.

De weigering van Duitsland verplicht mij evenmin tot een weigering. Tot die weigering werd bovendien beslist in de maand maart en de Unie heeft in mei, juni en juli andere beslissingen genomen. Men mag niet vergeten dat de situatie evolueert.

Ik heb de lidstaten twee voorstellen gedaan.

Het eerste heeft betrekking op de invoering van een verplichte controle van de wapenleveringen door de landen van de Unie evenals de verplichting voor de lidstaten alle

de mes collègues justement pour rendre ce code obligatoire avec l'insuccès que vous connaissez. Un refus catégorique. J'ai aussi par exemple demandé que lorsqu'un pays refuse une commande, les autres la refusent aussi d'office. Tout cela a été rejeté.

J'ai été plus loin, toujours suite à des débats que nous avons eus. J'ai demandé par lettre à mes collègues que, par exemple, tous les six mois, lors d'une réunion commune, l'on établisse une liste de pays vers lesquels on n'exporte pas d'armes. Cela a été rejeté par tout le monde. Une réponse était au quart favorable. Elle était en fait plus polie que les autres qui étaient radicales et qui disaient en réalité : "occupe-toi de ce qui te regarde!". Pour ce qui concerne la dernière, cela était dit plus poliment et, comme je suis un optimiste de nature, j'ai considéré que cette réponse n'était pas tout à fait négative. Je vous dis tout cela simplement. Je voudrais bien que tout le monde respecte les règles.

Nous reprendrons le débat sur la modification de la loi. Je suis très ouvert sur toutes ces questions. Je n'ai absolument pas de problème à condition que l'on respecte un minimum de principes et que l'on ne se contente pas simplement de modifier une loi pour rendre les choses encore plus difficiles.

Maintenant, quelqu'un m'a interrogé sur une éventuelle modification, une amélioration de la procédure de décision au sein du kern. Il ne m'appartient évidemment pas de me prononcer là dessus. Je répète que les membres du kern ont été avertis de ce que ce point serait à l'ordre du jour et que la discussion a porté sur l'ensemble des éléments à prendre en considération.

En ce qui concerne la confidentialité, le contrôle parlementaire et l'examen de demande de licence par le parlement – ces questions ont été posées, je pense, par MM. Willems et Decroly à propos d'autres demandes de licence –, chaque dossier d'exportation d'armes est strictement confidentiel. La confidentialité n'implique pas que la loi peut être contournée mais signifie que je ne peux pas rendre publiques des informations de nature commerciale. Si de telles informations ont été diffusées cela n'est aucunement de ma responsabilité.

Le dernier rapport au parlement sur les exportations d'armes, déposé à la Chambre et au Sénat en juillet 2002, mentionne que 917 licences ont été délivrées pour l'année. Je souligne que la loi du 5 août 1991, en particulier l'article 14, prévoit un contrôle parlementaire a posteriori par le biais d'un rapport adressé chaque année par le gouvernement au parlement sur l'application de la loi. Cette disposition est parfaitement respectée.

Et j'ai même, depuis le rapport de juillet 2000, considérablement amélioré la transparence dans ce domaine en fournissant, pays par pays, les informations concernant les licences accordées. Cela a d'ailleurs déjà été dit.

Het komt mij thans niet toe om vooruit te lopen op eventuele wijzigingen van de parlementaire controle die in het kader van de herziening van de wapenwet aan de orde kunnen zijn.

A propos de cette révision de la loi, je dois vous dire que je suis prêt à entamer la discussion quand on veut, assez rapidement en tout cas, et je souhaite vraiment que l'on puisse aboutir dans un délai raisonnable.

Je ne vais pas vous donner mon point de vue personnel; je pense que je suis assez ouvert sur une modification même si j'ai un certain nombre

uitvoeraanvragen die al door een andere lidstaat werden geweigerd, te verwerpen.

Het tweede voorstel gaat over het opstellen van een lijst van de landen die niet beantwoorden aan de criteria waaraan voor het toekennen van een vergunning moet worden voldaan. Over die lijst zou vooraf worden gedebatteerd en hij zou om de zes maanden worden herbekeken.

De lidstaten hebben geen blijk gegeven van veel belangstelling voor beide voorstellen en de enige antwoorden die ik heb ontvangen waren niet echt gunstig.

Je ne puis anticiper d'éventuelles modifications du contrôle parlementaire dans le cadre de la révision de la loi sur les armes.

Ik sta open voor een bespreking tot wijziging van de wet, al heb ik mij terzake nog geen mening gevormd.

Het opnemen van de Europese oedraascode in wet zal bij die

de réserves par rapport à certaines propositions que j'ai lues ou vues. On en débattera le moment venu. Je dois vous dire que ma position n'est même pas arrêtée ni du reste mon opinion sur le sujet.

Je suis favorable au fait, par exemple, que le code de conduite soit dans la loi, je n'y suis pas opposé. Je souhaite simplement que l'on ait assez de force de persuasion pour convaincre les autres partenaires européens de faire la même chose. On peut évidemment être plus strict. Je prétends qu'on est beaucoup plus strict en Belgique que dans d'autres pays, beaucoup plus transparent aussi. Je suis tout à fait disposé à faire en sorte que cette loi réponde à un certain nombre de considérations et aille même plus loin. Mais je voudrais quand même qu'elle soit équilibrée. Dans le cas d'une démocratie naissante où il y a peut-être des tensions, faut-il la laisser crever au profit de dictateurs qui veulent prendre le pouvoir par la force? Tout le "kern van de zaak" est là! Cela doit aussi être débattu dans l'élaboration de la loi. Il ne faut pas fonctionner de manière unilatérale mais débattre de tout. Je suis tout à fait ouvert.

Mevrouw Laenens, wij moeten vlug te werk gaan. Daarmee heb ik geen problemen. Ik ben daartoe bereid.

De kwalificatie van de spanningen in Nepal stond verkeerdelijk als "burgeroorlog" vermeld bij de reisadviezen op de website van mijn departement. Ik geef dat toe. Een reisadvies is natuurlijk wat anders dan een officieel beleidsdocument. Die discrepantie werd opgemerkt naar aanleiding van de media-aandacht die dat dossier heeft gekregen en werd onmiddellijk rechtgezet.

Vous pensez bien que je ne suis, ne corrige et ne vérifie pas les propositions des agences de voyage ou les avis de voyage adressés à la population. Dorénavant, je les lirai également pour voir s'ils correspondent bien aux conceptions admises.

Par ailleurs, je répète que l'incorporation des critères du code de conduite européen dans la législation belge sera naturellement examinée dans le cadre de l'étude sur la révision de la loi. Dans le cadre de la révision de la loi, toutes les propositions feront l'objet d'un examen. La semaine dernière, en séance plénière de la Chambre, le premier ministre vous a assurés de sa disponibilité à coopérer à l'élaboration de la meilleure loi possible.

J'en viens aux questions qui concernent le code de conduite de l'Union européenne. Ce code est un instrument adopté dans le cadre de la PESC et est, comme tel, juridiquement non contraignant; il convient de le rappeler. Il s'est avéré que les Etats membres n'étaient ni prêts, ni disposés à abandonner le principe de décision de souveraineté nationale en matière d'exportation d'armements. Toutefois, en fonction de la décision qui sera prise au niveau belge quant à l'incorporation des critères du code de conduite dans la loi, je ne serai bien entendu pas opposé à suggérer aux autres Etats membres de l'Union européenne de faire de même.

Je veux rappeler ici que j'ai toujours eu à cœur de développer une plus grande convergence entre les Etats membres dans le cadre du code de conduite européen. J'avais d'ailleurs adressé un courrier en ce sens à mes collègues européens dans lequel je leur proposais notamment de réfléchir aux moyens d'adopter réellement des positions communes à l'égard d'un certain nombre de pays où les violations des droits de l'homme, par exemple, sont les plus graves. L'idée était de développer une liste, réexaminée régulièrement, reprenant les pays vers lesquels nous interdirions d'exporter du matériel militaire. Seuls neuf ministres

gelegenheid worden besproken. Ik ben daarvoor gewonnen op voorwaarde dat de andere Europese landen hetzelfde doen. De zaken moeten evenwichtig zijn. De basisvraag is of we mochten toezien hoe een ontluikende democratie werd ondermijnd..

De eerste minister heeft in de plenumvergadering bevestigd dat alle voorstellen tot wijziging van de wet zullen worden besproken.

De gedragscode is niet verplicht en de lidstaten zijn niet bereid hun nationale soevereiniteit op het stuk van de wapenuitvoer op te geven. Ik heb terzake steeds naar een vergelijk op Europees niveau gestreefd, maar mijn voorstel om een lijst op te stellen – die geregeld zou worden herzien – van landen waarnaar de uitvoer van militair materiaal is verboden, werd door iedereen van de hand gewezen.

De kwalificatie *burgeroorlog* bij de reisadviezen op de website van mijn departement was verkeerd. Zodra ze werd opgemerkt, werd de fout rechtgezet.

avaient répondu et deux s'étaient déclarés intéressés dans le contexte déjà exposé.

Met de betrekking tot de vraag over de mogelijke overdracht van bevoegdheden aan de gewesten, meen ik tevens niet vooruit te kunnen lopen op de besprekingen die zullen plaatsgrijpen in de context van de herziening van de wapenwet.

Je voudrais faire une petite réflexion à ce sujet. Effectivement, la régionalisation de cette compétence peut être débattue. Je ne vous cache pas que, et c'est un avis personnel qui n'engage que moi, je suis réticent par rapport à cela. Je suis réticent pour des raisons éthiques justement. Il est très difficile de défendre la politique étrangère d'un pays si nous avons à ce point des divergences conceptuelles sur le plan éthique. Donc, je crains véritablement que, si on ouvre ce débat-là, on pourrait aboutir à une attitude incohérente. C'est un avis personnel. Je ne dis pas que je refuserai cela. En effet, quand je vois la manière et le climat dans lequel on débat de questions aussi importantes que celles-là, je ne vous cache pas que je n'évacue pas l'idée qu'un jour on soit amené à le faire pour des raisons belgo-belges. Dans un débat serein, sur le fond, je ne suis pas sûr que ce soit la meilleure chose à faire. Mais on a déjà fait tant de choses que tout reste possible. Je ne dis pas "jamais" mais, à titre personnel je vous dis ce que je pense.

Zo komt het mij niet toe me uit te spreken over een eventuele reconversie van de wapenindustrie in Wallonië en in Vlaanderen.

Et j'ai déjà eu l'occasion d'exprimer mon avis personnel à cet égard. Je ne considère pas que fabriquer des armes soit un crime ou soit une chose moralement discutable. Je ne connais pas d'Etat démocratique qui puisse organiser sa société sans armer sa police ou son armée. Je vous laisse imaginer ce que serait le monde s'il n'y avait pas eu d'armes. Il y en aurait d'ailleurs toujours eu ... chez les mauvais. Une société sans armes est tout simplement une société où règne la loi du plus fort, une société désorganisée.

On peut évidemment tenir des discours très idéalistes, mais très naïfs aussi. On peut également se demander si l'on peut encore fabriquer des armes dans notre pays. Et à cette question, monsieur Decroly, je réponds par l'affirmative. Là ne se situe pas le vrai débat.

02.07 Vincent Decroly (indépendant): Je n'ai rien dit de tel.

02.08 Louis Michel, ministre: C'était peut-être M. Willems. Vous n'avez pas le monopole de la naïveté, monsieur Decroly.

On peut évidemment poser ce genre de question, mais le vrai débat est de savoir à qui on les vend. Faut-il absolument reconvertir une industrie parce qu'elle évolue dans le domaine des armes? Je ne suis pas certain que la réponse à cette question soit affirmative. Si la société elle-même le veut, je n'y vois aucun inconvénient. Mais je pense que le véritable problème est ailleurs.

De vraag over de mogelijke rol als bemiddelaar in Nepal is nog niet aan de orde en zal wellicht niet aan de orde komen.

Op de vraag van de heer Willems, naar een verklaring voor het ontstaan van het gewapend verzet in Nepal kan ik het volgende zeggen. De

Je ne veux pas me prononcer sur le transfert de compétences éventuelles avant la discussion sur la révision de la loi en question.

Gelet op de sfeer waarin deze bespreking verloopt, zal de regionalisering er misschien komen, maar in mijn ogen zal dat geen goede zaak zijn. Het is immers moeilijk een buitenlands beleid van een land te verdedigen wanneer er ethische meningsverschillen opduiken.

Il ne m'appartient pas davantage de me prononcer sur une éventuelle reconversion de l'industrie d'armement en Wallonie et en Flandre

Wapens produceren is moreel niet slecht, want een wereld zonder wapens is een wereld waar de sterkste zijn wil oplegt. We kunnen dus in ons land wapens blijven produceren.

02.08 Louis Michel, ministre: De hamvraag is: aan wie leveren we wapens? De reconversie van de wapenindustrie lijkt me dus niet noodzakelijk, precies omdat het een wapenindustrie is.

La question relative à mon rôle éventuel de médiateur au Népal n'est pas à l'ordre du jour.

La guérilla maoïste est apparue il y

Maoïstische guerrilla ontstond zes jaar geleden als een afsplitsing van de communistische partij en heeft tot doel om met gewapende acties de nieuwe democratie te fnuiken. De extreme armoede in de rurale gebieden leidt ertoe dat een deel van de Nepalese bevolking ontgoocheld is in het democratiseringsproces. De Maoïstische guerrilla wil hiervan misbruik maken om de bevolking voor zich te winnen, maar ik betwist ten zeerste dat zij hiermee succes zullen hebben bij de bevolking. Een bewijs hiervan is het feit dat de bevolking bij de laatste verkiezingen nauwelijks rekening hield met de boycot waartoe de guerrilla had opgeroepen. Indien de aanwijzingen van de Maoïstische guerrilla worden gevolgd dan is dat veeleer uit angst voor de gewelddadige represailleacties.

Ik ben ervan overtuigd dat de wapenleveringen ethisch verantwoord zijn. De democratisch verkozen Nepalese regering heeft het recht om zich ook militair te verdedigen tegen de Maoïstische guerrilla. Het is onze plicht de jonge Nepalese democratie te helpen consolideren en uiteraard speelt conflictpreventie hierbij een belangrijke rol. Ons land dringt hierop dan ook aan bij de Europese Unie. Conflictpreventie sluit echter geen wapenleveringen uit. Niet alleen ons land deelt dit standpunt; het werd eveneens naar voren gebracht op de internationale conferentie te Londen, op 19 en 20 juli.

A la demande de M. Willems, je répéterai la réponse que j'avais faite à Mme Laenens le 9 janvier 2002. Depuis 1999, aucune demande n'a été introduite pour une licence d'exportation définitive vers le Népal. J'avais ajouté que si une telle demande devait être introduite, elle serait examinée en fonction des critères de la loi et du code de conduite. Cela a été le cas, comme ce fut longuement expliqué lors de la séance plénière du 29 août dernier.

De vraag inzake het sturen van waarnemers naar de verkiezingen in Nepal wordt momenteel in Europees verband bestudeerd. Ik heb aan de Europese instellingen laten weten dat wij kandidaat zijn om deel uit te maken van de waarnemersgroep. De brief van Amnesty International waaruit de eerste minister citeerde tijdens de plenumvergadering van de Kamer sloot inderdaad geenszins een wapenlevering aan Nepal uit, maar stelde voorwaarden voorop die samenvallen met die van onze wapenwet.

Je voudrais préciser à Mme Laenens que cette transaction a fait l'objet d'une demande de garantie de crédit auprès du Ducroire. Je ne suis pas compétent pour cette question.

Monsieur Decroly, vous m'avez demandé ce que fera le gouvernement si la licence est annulée par le conseil d'Etat. Je ne vais pas m'exprimer ici à propos d'une décision judiciaire qui n'a pas encore été prononcée. En temps voulu, et si c'est nécessaire, le gouvernement étudiera l'attitude à adopter en fonction de la décision et de sa motivation.

Vous m'avez interrogé sur les prochaines élections au Népal. Je voudrais rappeler une nouvelle fois que les dernières élections de 1999 ont été considérées par les observateurs internationaux comme "free and fair" et que les efforts des Maoïstes pour désorganiser les élections en pratiquant des manœuvres d'intimidation sur les électeurs ont eu peu d'effet. Nous suivrons avec vigilance la manière dont les prochaines élections se dérouleront et nous nous réjouissons que le premier ministre népalais, lors de sa récente visite en Belgique, ait demandé la présence d'observateurs européens, ce qui constitue manifestement un geste d'ouverture et de transparence.

a six ans, à la suite d'une scission d'avec le parti communiste, dans le but de miner la nouvelle démocratie. Je conteste qu'elle aurait un succès important auprès de la population, bien que certains soient déçus par le processus de démocratisation en raison de l'extrême pauvreté du pays.

Je suis convaincu que les livraisons d'armes sont justifiées d'un point de vue éthique. Le gouvernement népalais élu démocratiquement a le droit de se défendre contre la guérilla. La prévention de conflits est importante mais n'exclut pas les livraisons d'armes.

In antwoord op de vraag van de heer Willems bevestig ik dat geen aanvraag was ingediend voor een uitvoervergunning naar Nepal. Zoals aangekondigd werd het nieuwe verzoek aan de hand van de wettelijk vastgestelde criteria onderzocht.

La question de l'envoi d'observateurs lors des élections au Népal est examinée dans le cadre européen. Dans son courrier, *Amnesty International* demandait que soient définies des conditions qui correspondent à celles de notre loi sur les armes.

Voor deze transactie werd een waarborg bij de Delcredetiedienst aangevraagd, mevrouw Laenens.

Mijnheer Decroly, ik wens mij niet uit te spreken over een eventuele weigering door de Raad van State. De regering zal dan eventueel nagaan wat er haar te doen staat. Internationale waarnemers hebben de jongste verkiezingen van 1999 *free and fair* verklaard. Wij volgen van nabij de wijze waarop de komende verkiezingen zullen verlopen. Het verheugt ons dat de heer Deuba de aanwezigheid van Europese waarnemers heeft gevraagd.

Een groot deel van de guerillabeweging heeft onlangs verklaard dat ze

Dernière petite information tout à fait récente. J'aimerais, dans ce contexte, faire état d'un tout récent développement au Népal: une fraction importante de la guérilla maoïste s'est dite prête à entamer un dialogue de paix avec les autorités népalaises.

Toujours à propos de ces élections et de l'utilisation de l'article 7 qui nous permet de suspendre la procédure, il est évident que, s'il n'y a pas d'élections organisées et que c'est manifestement le fait des autorités, je n'hésiterai pas à utiliser l'article 7; cela va de soi. S'il est établi que ce sont les autorités qui sont la raison ou la cause du fait qu'il n'y ait pas d'élections, il est clair que je peux utiliser l'article 7.

On m'a demandé quelle était la segmentation des livraisons. Normalement pour fin novembre-décembre, 500 pièces sont prévues. Puis il y en a 2.000 en 2003, 2.000 en 2004 et le solde en 2005. A tout moment on peut donc suspendre les livraisons. Récupérer les armes une fois qu'elles ont été livrées, cela n'existe pas. Nous n'en avons pas les moyens car nous n'avons pas d'armée suffisamment opérationnelle pour le faire. Il m'est toujours possible de réduire la portée du marché pendant toute sa durée puisqu'on peut faire appel à l'article 7 à tout moment. S'il y a des élections, le problème ne se posera pas. S'il n'y en a pas mais que c'est de la faute de la guérilla, mon intention est de ne pas faire problème non plus.

Voilà le cadre dans lequel j'utiliserai l'article 7.

Le **président**: Je vous remercie, monsieur le ministre.

02.09 Louis Michel, ministre: Monsieur le président, je souhaiterais encore donner une explication que je n'ai pas donnée concernant la "task force". La task force ne se limite pas à un observateur seul. Il y aura bien entendu un responsable. La task force d'observation pour le Népal comprendra deux diplomates dont un néerlandophone et un francophone, un secrétariat, une logistique. Ces personnes seront sous mon autorité et elles seront prises en charge par le budget « prévention des conflits ». Il y aura un lien direct avec les directions « droits de l'homme » du département et avec les ambassades belges à l'étranger.

Ces personnes devront me remettre des rapports mensuels ou de leur propre initiative. Elles auront également des missions sur place: elles devront recueillir des témoignages, faire passer des interviews. Elles auront des contacts avec le gouvernement, l'armée, la police et avec les organisations internationales et non gouvernementales. Je leur ai demandé de porter une attention particulière à la question de la liberté de presse. En effet, elles liront la presse et essaieront de voir avec des traducteurs si la presse traduit bien la liberté journalistique, d'association, de religion, la liberté syndicale. Elles devront être attentive aussi au fonctionnement de l'Etat de droit, de la justice,... Elles pourront également me faire des suggestions en "early warning". La mission résidera à Katmandou-même. Je ferai en sorte qu'elle parte rapidement de Bruxelles. Actuellement, nous avons des contacts préliminaires avec les autorités népalaises pour assurer un accès facilité aux personnes formant la mission ainsi que leur sécurité.

Le **président**: Je vous remercie, monsieur le ministre, pour cette précision qui apporte une réponse aux questions posées par plusieurs membres.

02.10 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de minister, wij hebben de gevraagde stukken nog altijd niet gekregen, maar de interpellatie was wel verduidelijkend.

vredesonderhandelingen met de Nepalese autoriteiten wil aanknopen. Indien de verkiezingen door toedoen van de autoriteiten niet plaatshebben, zal ik niet aarzelen om artikel 7 in te roepen. Indien het niet mogelijk is de geleverde wapens terug te vorderen zal het tijdschema voor de leveringen (van eind november 1999 tot 2005) het mogelijk maken de leveringen op elk ogenblik op te schorten.

02.09 Louis Michel, ministre: De *Task Force* die met de waarneming is belast zal niet bestaan uit een waarnemer maar uit twee diplomaten, een Nederlandstalige en een Franstalige, die over een secretariaat en logistieke steun zullen beschikken. Zij zullen mij maandelijks een verslag moeten bezorgen of dat op eigen initiatief kunnen doen, zelfs een "*early morning*" en erop toezien dat de vrijheden worden gerespecteerd. Momenteel wordt in contact getreden met de Nepalese autoriteiten om hun veiligheid en een toegang tot de informatie te waarborgen

02.10 Geert Bourgeois (VU&ID): Les documents que nous avons demandés ne nous ont pas été

Ten eerste, wij weten ondertussen dat uw beslissing dateert van 19 juli 2002 en wij weten dat die beslissing niet is gemotiveerd. Dat is zeer belangrijk. U weet dat wij procederen bij de Raad van State. Uw diensten verwijzen ons naar de wet op de openbaarheid van bestuur. Ik veroorloof mij u te herinneren aan de wet op de motivering van bestuurshandelingen. Uw beslissing is alleen al daarom onwettig. U motiveert dit niet en u kunt dit ook niet motiveren. U herhaalt dezelfde motivatie als de eerste minister. U zegt dat de eerste minister hierop een uitvoerig antwoord heeft gegeven. In essentie zegt u nu opnieuw: "Wij vinden dat een prille democratie het recht moet hebben om zich te verdedigen tegen aanvallen op die democratie". Mijnheer de minister, het spijt mij, maar dat is geen wettelijk criterium. Dat is de wet veranderen. Dat is machtsoverschrijding. De regering heeft niet het recht om dat te doen. Alleen al uit de interviews die u hebt gegeven, blijkt dat de wet is geschonden. In De Standaard van 27 augustus 2002 zegt u: "De Nepalese premier geeft toe dat zijn ordrestrijdkrachten ook mensenrechtenschendingen begaan". In De Morgen van 2 september 2002 zegt u: "En ja, ik weet dat de politie mensenrechtenschendingen begaat in Nepal". Dat is letterlijk een van de criteria van de wet die is geschonden. Dat wordt door uzelf bevestigd.

Een tweede belangrijk gegeven – vooral voor Agalev – is dat u zegt dat in het kernkabinet alle elementen aan bod zijn gekomen. U hebt alle voor- en nadelen gegeven en er werd een beslissing genomen die het licht op groen zette voor deze levering. U blijft echter onduidelijk over de Duitse beslissing. U zegt: « Je ne vais pas minimiser la décision allemande ». Het woord « minimiser » is wel toepasselijk in deze context. De Europese Gedragscode zegt uitdrukkelijk dat als u na ontvangst van een weigeringsbeslissing door een van de Staten beslist om daar toch zelf mee door te gaan u eerst die Staat moet raadplegen. Hebt u dat gedaan of niet? Als u dan toch levert, moet u dat aan die Staat laten weten en moet u zeggen waarom. Daarop krijg ik geen antwoord. Hebt u dat gedaan? Wanneer hebt u dat gedaan? Wat waren uw motieven? U kunt niet zeggen dat dit confidentieel is. In Nederland staat zulke informatie op de website van het ministerie van Economische Zaken.

Ten derde – de collega's van Agalev zullen dit graag horen – op 29 augustus 2002 heeft het kernkabinet de beslissing van 11 juli bevestigd: zonder meer, geen nieuwe voorwaarden, geen schorsing, geen toepassing van artikel 7. U zegt uitdrukkelijk: "Er wordt geleverd eind november, begin december 2002. Dat is een feitelijke vaststelling." Het kan niet duidelijker zijn. Ik neem aan dat de collega's goed hebben geluisterd. Delcredere verzekert dat toch allemaal. U gaat nu waarnemers sturen. Als er ooit een kink in de kabel komt, zult u niet aarzelen om onder bepaalde omstandigheden artikel 7 toch toe te passen. Ondertussen weten wij dat de buit binnen is. Er wordt geleverd. Er is verzekerd. Als die levering geschorst of ingetrokken wordt, zit FN Herstal toch op rozen, want zij wordt volledig door Delcredere gedekt. De conclusie is duidelijk.

U zegt: "Mijn administratie adviseert mij niet". U hebt gelijk. U bent politiek verantwoordelijk. U neemt de beslissing. De administratie maakt een dossier klaar. U ontwijkt alleen bewust het gegeven dat er ook een commissie-Wapenuitvoer bestaat. U roept die niet samen en u vraagt geen advies. Het siert u echter dat u zegt dat het uw politieke verantwoordelijkheid is. Wij zullen zien wat daarover door andere politieke instanties wordt gezegd.

Mijnheer de voorzitter, ik heb de minister geciteerd inzake een van de criteria. Ik kan verder ingaan op de drie criteria. Ik besluit echter.

communiqués. A présent, nous savons que la décision a été prise le 19 juillet et n'a pas été motivée. Selon le ministre, une démocratie a le droit de se défendre, mais cela ne rend pas la livraison d'armes légale pour autant. Il a par ailleurs confirmé personnellement le non-respect des droits de l'homme au Népal, l'un des critères de la loi sur les armes.

Le fait que tous les éléments aient été évoqués au cabinet restreint n'est pas sans importance en ce qui concerne Agalev.

Le ministre reste obscur au sujet de la décision de l'Allemagne. Selon le code de conduite européen, un Etat doit, après réception d'une décision de refus d'un autre Etat, consulter ce dernier avant de procéder lui-même à une livraison. Cela a-t-il été le cas? Si la livraison a lieu malgré tout, l'Etat ayant refusé doit en être informé, raisons à l'appui.

Que le 29 août le cabinet restreint ait confirmé sans plus sa décision du 11 juillet de fournir des armes au Népal fin novembre-début décembre et que le ministre présente cette confirmation comme une simple "constatation" en dit suffisamment long sur ce dossier!

En tout état de cause, même si les livraisons devaient ne pas avoir lieu, la FN de Herstal joue sur du velours, car l'opération est totalement assurée.

Il est exact que la décision appartient au ministre et engage sa responsabilité politique. Mais il n'empêche qu'il a omis de convoquer la commission chargée d'examiner les exportations d'armes.

Cette décision va à l'encontre de la loi. Nos collègues d'Agalev jouent les donneurs de leçons mais ne respectent pas le code eux-mêmes. Leur requête n'a pas été accueillie favorablement du tout. La seule mesure destinée à dorer la pilule consiste en l'envoi d'observateurs au Népal. Quelle attitude ces derniers adopteront-ils

Ten eerste, de wet is geschonden. Dit is een onwettige beslissing. Dit is overduidelijk. Noch de minister, noch de eerste minister, noch de regering kunnen die wet veranderen. Zij kunnen ook niet met verkeerde citaten uit de parlementaire voorbereiding die wet veranderen. Collega's van Agalev, die beslissing is onwettelijk.

Ten tweede, de Europese Gedragscode werd niet nageleefd. U leert anderen altijd de les, maar u leeft zelf de Europese Gedragscode niet na.

Een derde belangrijke conclusie, de mist is nu opgetrokken. Agalev moet heel duidelijk weten dat zij over de hele lijn nul op het rekest krijgt. De vice-premier zegt: "Ik heb in het kernkabinet op 11 juli alle elementen toegelicht, met inbegrip van de Duitse weigering". Mevrouw Aelvoet was ingelicht. Voorts heeft het kernkabinet met volledige kennis van zaken beslist. Bovendien werden geen nieuwe voorwaarden opgenomen in de beslissing van het kernkabinet van 29 augustus 2002. Er was alleen een bevestiging van de vroegere beslissing. Een doekje voor het bloeden, een schaamlapje: er gaan waarnemers naar Kathmandu, naar Nepal.

Het enige doekje voor het bloeden, het enige schaamlapje is dat er waarnemers naar Kathmandu gaan. Collega's van Agalev, wat zullen zij doen als zij vaststellen dat de mensenrechten er nog steeds worden geschonden, dat de burgeroorlog voortwoedt, dat er interne spanningen zijn die leiden tot gewapende conflicten? Zullen zij de wapens inpakken en terug meenemen? Laten wij ernstig blijven: Agalev haalt in dit dossier een nul over de hele lijn.

02.11 Vincent Decroly (indépendant): Monsieur le ministre, je voudrais simplement m'étonner du changement intervenu en trois ans dans votre manière de vous exprimer sur des questions comme celle-là.

J'avais été marqué par les déclarations très fortes que vous aviez faites, par exemple en août 1999, c'est-à-dire au lendemain de la découverte sous le train d'atterrissage d'un avion de deux jeunes réfugiés mineurs d'âge. Vous aviez alors déclaré qu'il fallait vraiment que cela change, qu'on évolue vers quelque chose d'autre. Et je ne vous ai pas entendu, à ce moment-là, tenir des propos aussi vagues et aussi généraux sur la nécessité que d'autres pays, eux aussi, se mettent à protéger mieux les mineurs non accompagnés.

Vous avez eu, au moment de l'élection de Haider en Autriche, des propos très virulents et unilatéraux à l'encontre du gouvernement qui s'était formé grâce à son parti. Et à ce moment-là non plus, vous vous souciez peu de savoir si votre point de vue serait ou non partagé par d'autres pays, notamment européens.

Or, aujourd'hui, sur une question aussi sensible que celle-ci, votre discours est totalement inverse. On vous entend proclamer que vous aimeriez que le code de conduite soit partagé par d'autres.

02.12 Louis Michel, ministre: Monsieur Decroly, vous faites des amalgames qui vous ridiculisent. Ce n'est pas sérieux. Tout cela n'a rien à voir avec le sujet qui nous occupe aujourd'hui.

02.13 Vincent Decroly (indépendant): Vous vous déclarez fondamentalement favorable à ce code; finalement vous êtes peut-être un peu plus naïf que vous ne voulez bien le dire. Car dès qu'il s'agit de

s'ils constatent que les droits de l'homme continuent à être bafoués? Emballeront-ils les armes pour les renvoyer?

02.11 Vincent Decroly (onafhankelijke): Uw gewijzigde houding verbaast mij. In augustus 1999 legde u over de Afrikaanse kinderen die dood werden teruggevonden in een landingsgestel en over Haider zeer krachtige verklaringen af. Vandaag zegt u het omgekeerde over de Europese gedragscode.

02.12 Minister Louis Michel: U mag niet alles door elkaar halen.

02.13 Vincent Decroly (onafhankelijke): Misschien bent u naïver dan u wil doen voorkomen.

passer à l'acte et de vous montrer, sur un tel sujet, aussi intransigeant que vous prétendiez l'être il y a quelques mois encore, vous vous retranchez derrière une espèce de brouillard en disant que tout cela doit se faire en bonne entente et en bonne convergence avec des partenaires européens dont vous n'avez, par ailleurs, nullement tenu compte en l'espèce.

Votre idée d'établir une liste semestrielle avec les partenaires européens est excellente. Elle est d'ailleurs avancée par plus d'un.

02.14 Louis Michel, ministre: Non, ce n'est pas une excellente idée car vous la rejetez.

02.15 Vincent Decroly (indépendant): Appliquons-là au niveau national, ce serait déjà une bonne chose.

02.16 Louis Michel, ministre: Pourquoi? Pour causer du tort à notre industrie! C'est cela que vous voulez!

02.17 Vincent Decroly (indépendant): Nous y voilà. C'est cela que je voulais vous entendre dire!

02.18 Louis Michel, ministre: Je sais que cela ne vous intéresse pas!

02.19 Vincent Decroly (indépendant): Voilà la morale et l'éthique de M. Michel. C'est d'abord l'intérêt du commerce et des affaires, y compris en matière d'armement.

02.20 Louis Michel, ministre: C'est absolument faux.

02.21 Vincent Decroly (indépendant): Vous ne pensez qu'à protéger nos investisseurs et nos entreprises.

Or, si vous étiez un peu réaliste, monsieur Michel – et ceux qui vous soutiennent au gouvernement le savent ou en tout cas, une partie d'entre eux ne peut pas l'ignorer, notamment les Liégeois –, vous sauriez que protéger l'industrie en la matière, ce n'est certainement pas continuer à l'encourager, comme vous le faites, à produire des armements. Prenons l'exemple de la FN. Tous les Liégeois savent, et tous les francophones devraient le savoir, que si elle occupait, il y a quinze ans, 15.000 ouvriers, elle en emploie aujourd'hui moins de 1.000. C'est bien la preuve que ceux qui vous demandent d'arrêter ce genre de politique et d'évoluer, comme le programme sur base duquel j'ai été élu, vers une reconversion, ne répondent pas seulement à une question purement éthique, purement éthérée ou vaguement utopique. Il s'agit d'une proposition qui s'ancre sur un véritable réalisme social et économique. Des économistes la défendent aussi, et pas seulement des pacifistes un peu rêveurs. Si vous étiez réaliste et pas naïf, je pense que vous changeriez d'attitude et que vous auriez, concernant ce type de proposition, une autre approche que celle qui met en avant le secret des affaires et du commerce. C'est une notion que vous avez évoquée il y a moins de vingt minutes et qui ne repose sur aucun ancrage juridique. Où allez-vous chercher, en droit, cette notion de secret des affaires ou de protection de la confidentialité commerciale?

Je suis d'accord sur le principe de protection de la vie privée des personnes. Mais se baser sur ce principe pour créer une espèce de vie privée des sociétés commerciales ou des entreprises est une pratique politique qui est propre à votre vision des choses, mais juridiquement, cela ne tient pas la route.

Met betrekking tot de Europese partners, blijft u zeer onduidelijk. Een driemaandelijks lijst lijkt me nochtans een goed idee. Waarom wordt dat niet toegepast?

02.16 Minister Louis Michel: Om onze industrie te schaden?

02.19 Vincent Decroly (onafhankelijke): Ziedaar de moraal.

02.21 Vincent Decroly (onafhankelijke): Uit uw woorden blijkt dat u een commerciële logica volgt; maar om de industrie te beschermen moet niet noodzakelijk de wapenproductie worden voortgezet! FN waar ooit 15000 arbeiders werkten, telt er vandaag nog slechts 1000. In plaats van te streven naar reconversie schermt u met begrippen als "vertrouwelijk karakter van het zakenleven" of "bescherming van de handel" dat geen juridisch concept is.

02.22 Louis Michel, ministre: Ce principe se retrouve dans les contrats commerciaux.

02.22 Minister Louis Michel: Dat staat in de handelsovereenkomsten.

02.23 Vincent Decroly (indépendant): Cela ne repose sur aucun concept juridique. Il existe une énorme controverse juridique à ce sujet et vous ne pouvez pas l'ignorer.

02.23 Vincent Decroly (onafhankelijke): De naïvelingen zijn niet altijd wie men denkt. Ik hoop dat u ooit van die wapenleveringen zal afzien.

Monsieur le président, monsieur le ministre, je terminerai en disant que dans ce domaine-là, les naïfs ne sont peut-être pas toujours ceux qu'on pense. Et j'espère que tôt ou tard, vous renoncerez à cette livraison d'armes. C'est d'ailleurs l'objet de la motion de recommandation que je dépose.

02.24 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, het was alleszins een verhelderend antwoord. Ik onthoud vooral twee dingen. Positief is de task force. Als die erin slaagt om alle genoemde opdrachten tot een goed einde te brengen, bewijzen wij niet alleen de prille democratie in Nepal zelf, maar ook de hier in ons land aanwezige en via een vereniging erkende Nepalese oppositie een dienst. Ik wil de task force toch een definitie meegeven zoals die door een Nepalese socioloog, tevens lid van de nationale planningscommissie, werd gegeven. Hij stelt dat veiligheid een nationale prioriteit is, maar geherdefinieerd moet worden. Hij zegt verder dat wapens in een land als het zijne geen veiligheid brengen, maar dat die er moet komen via een betere gezondheid, een betere opvoeding en een garantie van de burgerlijke vrijheden. Het is een Nepalees die ons dat zegt.

02.24 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): La réponse du ministre a apporté les éclaircissements requis.

Als tweede zaak onthoud ik dat wij een garantie zullen krijgen in het nog te volgen debat. U kunt rekenen op mijn alerte aanwezigheid daarbij. Een strengere wapenwet blijft voor mij noodzakelijk. Daar ook zal appreciatierecht zeer zeker aan de orde komen. Ik meen niet, collega Bourgeois, dat wij een nul op het rekest hebben gekregen en wil dat ook aantonen. De kern van het debat blijft volgens mij immers hoe een evenwicht te vinden tussen het ethische en het economische. Ik heb in Johannesburg tientallen debatten meegemaakt waarin werd gezocht naar evenwicht tussen het ethische, het economische en het ecologische. Hier gaat het over de ethische en de economische kant. Als u stelt dat elke exportaanvraag onder geheimhouding valt, denk ik dat dit de essentie van het debat wordt. Daar moeten wij uit geraken: hoe kan die vertrouwelijkheid van bedrijfsbelangen voorrang blijven krijgen op de toch noodzakelijke informatieverstrekking om de controle op de toepassing van de wapenwet te kunnen verzekeren?

J'en retiens deux éléments positifs. Lorsque le groupe de travail aura mené ses missions à bonne fin, nous aurons rendu service à la jeune démocratie népalaise et à l'opposition népalaise chez nous. Il y aura un débat sur la vente d'armes qui portera essentiellement sur la recherche d'un équilibre entre les aspects éthiques et économiques et sur le traitement confidentiel des dossiers dans le souci de respecter les intérêts des entreprises et dans celui de fournir les informations requises pour exercer un contrôle.

02.25 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vind dat mevrouw Laenens vlug bevredigd is met het antwoord dat ze krijgt van de minister. De afwikkeling van heel deze story is voor Agalev een verschrikkelijke gebeurtenis. Ik ben het voor een keer eens met collega Decroly. Dat gebeurt niet vaak. We hebben dat in het debat van vorige week ook kunnen zeggen: uiteindelijk zijn hier alle principes, evenals de wettelijke voorschriften, te grabbel gegooid. Het was dus duidelijk erst das Fressen und dan die Moral.

02.25 Pieter De Crem (CD&V): Mme Laenens se contente de peu. Cet épisode a quelque chose de terrible pour Agalev. Je partage l'avis de M. Decroly. Les collègues du SP.A et d'Ecolo brillent par leur absence. Ils ont laissé leur conscience à domicile. De même, les colombes qui ont récemment rejoint les rangs du VLD sont absentes.

Opvallend in dit debat is het absolute mutisme en de afwezigheid van de collega's van de SP.A en Ecolo. Die hebben hun geweten nog steeds thuisgelaten, zoals ook de voorzitter van de SP.A dat heeft gedaan.

De **voorzitter**: De PSC of cdH?

02.26 Pieter De Crem (CD&V): De cdH. Mijnheer Arens heeft 180

kilometer gereden.

Le **président**: Il n'a pas parlé non plus.

02.27 Pieter De Crem (CD&V): Hij is aanwezig. Hij heeft 180 kilometer gereden vanuit het microklimaat van de Gaume, waar het nog veel beter is, om zich naar hier te begeven en hij gaat met het openbaar vervoer terug. Het cdH is hier dus.

Er waren in het debat enkele bijzondere afwezigen. De heer Coveliers is hier nu. Ik heb mij ook afgevraagd waar de nieuwe vredesduiven van de VLD waren. Ik denk aan de heer Moreels, aan de heer Van Hecke, aan de heer Vankrunkelsven. Deze laatste houdt zich thans bezig met de gerateerde levering van de P90's voor binnenlands gebruik. Het zijn vredesduiven die zich in dit debat in speelgoedhavikjes hebben vermomd.

In elk geval, mijnheer de minister, wil ik zeggen dat de antwoorden die u hebt gegeven totaal onvoldoende zijn. Ik stel mij voor dat we in de film Trading Places zouden spelen en dat u op de oppositiebanken zou zitten. Dan zou het antwoord dat u hebt gegeven een minstens verbale, maar ook intellectuele toorn ontlokt hebben. U geeft namelijk op weinig vragen een antwoord en als u een antwoord geeft dan is het een gedeeltelijk antwoord. Het is natuurlijk een beetje de metafoor van heel deze levering aan Nepal. Dit is een dossier dat gekenmerkt is door een krakkemikkige voorbereiding, door een geblutste besluitvorming en door een grote politieke onvrede.

U zegt dat er geen schriftelijke motivatie nodig is en dat u de beslissing aan Duitsland hebt medegedeeld. Het was evenwel niet duidelijk wanneer dat dan was gebeurd. In elk geval, het vertrouwelijke karakter van dergelijke beslissingen is geen enkele aanwijzing of reden om een Europese gedragscode aan zijn laars te lappen. Confidentieel wil zeggen dat men het niet in de krant zet. Confidentialiteit in internationale betrekkingen tussen landen wil zeggen dat men de geëigende kanalen gebruikt om de beslissingen mee te delen. U wist dus heel goed dat Duitsland de opdracht had geweigerd en dat de bevoegde instanties het wapenbedrijf hadden meegedeeld dat er geen levering zou plaatsvinden. U hebt het lang ontkend. U hebt er een heel verhaal rond opgehangen, namelijk dat de Duitsers het niet goed wisten, dat de beslissing was uitgesteld maar dat zulks geen afstel was. U wist het eigenlijk wel, maar u hebt het gedeeltelijk verdoezeld om de beslissing te kunnen doordrukken.

In verband met de Europese aanpak zijn het volgens mij steeds de meest recente documenten die het meeste belang hebben. Net zoals ook de eerste minister heeft gedaan, denk ik dat u omissie maakt van een aantal belangrijke documenten en altijd van de meest recente documenten. Ik lees in het verslag van 20 augustus 2002 van een beslissing van de Europese Unie en van de Commissie, nogmaals in de taal van Shakespeare: "The assistance is a response to the growing instability of the country which has been under a state of emergency". De klik-met-de-muis-toestand die zich op de administratie of het kabinet van het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft voorgedaan kan natuurlijk geen omissie maken en kan niet zorgen voor een wijziging van de feitelijke politieke toestand.

Ik merk dat men hier rond de voorwaarden en het verslag van Delcredere schaatst. Op de vraag of dit een tranchering was, met ander woorden, of dit de eerste snede was van een hele grote bestelling, heeft men niet geantwoord. Het was dus een soort voorbestelling tenzij

02.27 Pieter De Crem (CD&V): La réponse du ministre est insuffisante. Ce dossier se distingue par sa mauvaise préparation et par la mauvaise décision qu'il a inspirée ainsi que par une grande insatisfaction politique. Le ministre estime qu'il n'est pas nécessaire de motiver par écrit une telle décision et affirme avoir communiqué cette dernière à l'Allemagne. On ne voit toutefois pas clairement quand.

Le ministre Michel a sciemment omis de d'informer le cabinet restreint du refus de l'Allemagne d'exporter des armes vers le Népal afin d'influencer le dossier dans le sens qu'il souhaitait.

Il ne dit mot à propos des documents européens les plus importants. Ainsi, le 20 août 2002, la Commission européenne a qualifié l'Etat d'urgence décrété au Népal d'inquiétant. Par ailleurs, le ministre s'exprime en termes très vagues à propos du rapport de l'Office du Ducroire. Il ressort clairement de ce dernier que la livraison prévue constitue le premier volet d'une commande très importante, aspect passé sous silence aujourd'hui par le ministre.

Nous avons appris que la première évaluation de ce dossier était plutôt négative. D'une manière ou d'une autre, un changement de cap a été opéré. Nous nous perdons en conjectures à propos des raisons de cette évolution. Le ministre Michel estime qu'il peut interpréter la loi d'une manière parfaitement autonome. Quant à la question relative à d'autres pays qui auraient éventuellement refusé de livrer des armes au Népal, elle est restée sans réponse.

La livraison n'a été subordonnée à aucune condition supplémentaire. Le Parlement siégera tout au plus six mois encore. Une modification de la loi semble donc tout à fait improbable. En 1999, j'ai déposé

Delcredere een antwoord heeft gegeven op een vraag die nooit is gesteld of tenzij zij de vraag verkeerd hebben begrepen. Ik heb het document hier voor me liggen. Daarin staat heel duidelijk dat het gaat om een eerste fase in een voorlevering van een aantal op til staande leveringen.

Hier staat heel duidelijk dat het gaat om een eerste fase, een voorlevering bij komende leveringen. Collega's van Agalev en afwezigen van Ecolo, u weze gewaarschuwd. Er komen dus nog andere leveringen aan. Dat kan ook niet anders, het Nepalese leger heeft 55.000 Minimi-wapens nodig. Zij zullen die in België kopen.

Er is een heel eigenaardige evolutie in de toetsing. Dat is iets dat mij vandaag is opgevallen. De eerste toetsing van het dossier in zijn geheel is negatief. Dat wordt openbaar verklaard door de regering. Nadien wordt die toetsing positief. Hoe dat gebeurt, weten we niet. Het is totaal onduidelijk hoe dat eigenlijk tot stand komt. U zegt dat de administratie het voorbereidend werk doet maar dat u hierover beslist. Wet of geen wet, la loi c'est moi. U past de wet toe en u interpreteert ze. U maakt van de negatieve toetsing een positieve beweging. Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag of er weigeringen zijn geweest en waarom er geweigerd werd. Waren de redenen waarom er geweigerd werd van toepassing op het Nepal-dossier? Zijn er ook in andere dossiers negatieve beslissingen omgekeerd?

Er wordt dus zonder voorwaarden geleverd. Misschien wordt er voor mevrouw Aelvoet een post gecreëerd ergens tussen New Delhi en Kathmandu. Er komen nog leveringen en er zijn geen bijkomende voorwaarden. Het belangrijkste is echter dat er geen wetswijziging komt, dit om redenen van opportuniteit. Ik kan goed begrijpen dat die wetswijziging er deze legislatuur niet meer komt. Het Parlement zal nog zes maanden vergaderen. U hebt zelf gewezen op het grote gevaar en laten blijken dat u hier geen voorstander van bent. Eigenlijk is het ook niet nodig dat de wet wordt gewijzigd omdat ik samen met een aantal andere collega's een voorstel heb gedaan om heel de problematiek, de toetsing van de wettelijkheid, door het Parlement te laten behandelen. Dat voorstel dateert van juli 1999.

Eigenlijk volg ik de logica die de eerste minister heeft aangevoerd. In een bijzondere commissie met een hoge mate aan confidentialiteit gebeurt er immers geen opportuniteitscontrole. Met andere woorden, de opportuniteitscontrole is voor de regering, maar wij zouden moeten kunnen nagaan of de wet in al haar aspecten is toegepast.

Ik kom tot een conclusie. Dit is en blijft een onwettige beslissing. De regering heeft dus een onwettige daad gesteld. Wij vragen de intrekking van de wapenlevering aan Nepal, de intrekking van de licentie. Dat is ook de strekking van de motie die wij hebben ingediend en van de resolutie die wij bij hoogdringendheid ter stemming zullen voorleggen op de bijeenkomst van de Kamer van volksvertegenwoordigers aanstaande donderdag. De wet geldt voor iedereen, en dus geldt die wet in de eerste plaats ook voor de regering.

Tenslotte heb ik geen antwoord gekregen op de vraag over de visumproblematiek in New Delhi. Ik denk dat die niet kan worden losgekoppeld van het feitelijke gegeven. Indien u geen antwoord kunt of wilt geven op de coïncidentie en de simultaneïteit van de wapenlevering en de problematiek van de conjuncturele stijging van de uitreiking van visa aan Nepalezen die niet tot het regeringskamp behoren, is volgens mij in dit dossier niets wat het lijkt. Het is een beetje de allegorie van de grot: het is allemaal maar schijn. En die schijn zullen we doorprikken, want dit is een bijzonder onverkwikkelijk dossier.

une proposition de loi tendant à confier le contrôle de la légalité des livraisons d'armes à une commission spéciale. Il serait opportun de prendre que cette proposition soit à nouveau prise en considération.

Je conclus que la livraison d'armes au Népal est illégale et demande au ministre de retirer le permis d'exportation.

Le ministre Michel n'a pas répondu à mes questions relatives à l'augmentation du nombre de visas accordés à des ressortissants népalais, alors que cette matière est étroitement liée aux livraisons d'armes.

La réalité semble tout autre que ce que l'on tente de nous faire croire. Ce dossier a des relents désagréables.

02.28 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, sta mij toe nog maar eens te zeggen – ik blijf prediken in de woestijn – dat ik het vieze gedoe, de insinuaties, het schieten met woorden, erger dan kogels, zo stilaan echt beu begin te worden. Wij behoren allemaal, op het Vlaams Blok na, tot een politieke formatie die, gelukkig maar, met compromissen leeft en die inderdaad soms moeilijke beslissingen neemt. Hij of zij, lid van een politieke informatie die nog nooit een compromis heeft gesloten, sta nu recht! En dan durven te zeggen, wat men indertijd ook van de Vlaams-nationalisten heeft beweerd toen zij staatshervormingen bewerkten, namelijk dat het viezeriken waren, zoals men dat nu ook van de groenen zegt, dat is ten gronde onjuist. Ook deze mensen, zoals destijds de Vlaams-nationalisten naar aanleiding van de staatshervormingen, hebben in geweten gehandeld, ook in moeilijke omstandigheden. Ik wil dus duidelijk zeggen, zeker aan een collega die zich beroept op humanistische en christelijke waarden, dat hij hier je reinste vuiligheid heeft rondgestrooid en die wil ik van mij afschudden.

Ik kom nu terug op het antwoord van de minister. Hoe het woord "burgeroorlog" op de website is gekomen, is niet zo belangrijk. Belangrijker is te weten wat de regering, de minister en de administratie heeft belet om ons kopies te geven van die documenten? Ik heb gesuggereerd van dit onder embargo te doen, dat is voor mij geen probleem. Ik weet ook wat handelsgeheimen zijn. Indertijd heeft men ons – ik bedoel aan enkele collega's van elke fractie – confidentiële informatie doorspeeld over Kleine Brogel en nadien is hiervan – en daar ben ik blij mee – niets uitgelekt naar de pers. Waarom kan men dit nu niet herhalen? Ik snap het niet.

De regering wordt geconfronteerd met dreigementen van mensen die naar de Raad van State willen stappen en met feiten. Leden van Nepalese verenigingen hebben mij ook om bepaalde stukken gevraagd. Welnu, als de regering zo sterk in haar schoenen staat, en ik ben nog altijd bereid dat te geloven, waarom doet u het zelf niet? Waarom neemt u niet zelf het initiatief om naar de Raad van State te gaan en te zeggen: opposanten, reclamanten, hier is het antwoord?

Mijnheer de minister, ik blijf aandringen met betrekking tot de veiligheid van degenen die ter plaatse worden gestuurd om de verkiezingen te controleren en om na te gaan of de mensenrechten worden gerespecteerd. Ik houd mijn hart vast. Hun veiligheid moet toch voor 200% worden gewaarborgd. Ik herhaal dat ik mijn hart vasthoud voor de dag dat wij via de televisie zouden vernemen dat er Belgische slachtoffers zijn gevallen in Nepal. Dat is huiveringwekkend. Dat zou werkelijk het allerlaatste zijn wat ons en vooral betrokkenen mag overkomen.

Mijnheer de minister, uw antwoord omtrent de wijze waarop de eerste minister de brief van Amnesty International aanwendde, ontgoochelt mij. Geef toch toe dat terzake voorbarig werd gehandeld en dat er wat te veel ijver aan de dag werd gelegd. Dat is toch niet schandalig! Er wordt evenwel geen antwoord verstrekt en men blijft de zaken afschermen.

Uw appreciatie in verband met Nepal lijkt mij positiever. Volgens u moet een prille democratie worden verdedigd. Een dergelijke stelling kan men desnoods wat te weinig genuanceerd noemen en te weinig rekening houdend met de oorzaken van het conflict in Nepal. Daarop kom ik later nog terug. Ik kan evenwel niet ontkennen dat dit een element van waarheid inhoudt. Is het zo moeilijk in een politieke discussie te

02.28 Ferdy Willems (VU&ID): En réalité, la suppression des termes "guerre civile" ne constitue qu'un détail.

Je ne comprends pas pourquoi nous ne recevons pas de copies de tous les documents pertinents, éventuellement sous des conditions strictes.

Diverses organisations et particuliers ont d'ores et déjà annoncé qu'ils allaient introduire un recours contre la licence d'exportation auprès du Conseil d'Etat. Pourquoi le gouvernement ne demande-t-il pas tout simplement lui-même l'avis du Conseil d'Etat?

Je demande instamment des garanties pour la sécurité des observateurs.

Pourquoi le gouvernement n'admet-il pas simplement que le premier ministre, M. Verhofstadt, a fait preuve de trop de hâte lorsqu'il s'est exprimé au sujet de la lettre d'*Amnesty International*?

Je me rallie partiellement à l'avis du ministre Michel lorsqu'il affirme que le Népal est une démocratie naissante.

Le premier ministre népalais a annoncé récemment qu'il attendait les armes avant les élections. Je me réjouis de ce que le gouvernement maintienne sa position de retirer la licence si le processus de démocratisation du Népal ne se déroule pas correctement. La seule question qui se pose à ce propos porte évidemment sur les critères pertinents pour en juger.

M. Tavernier a clairement dit que Mme Aelvoet s'était fait piéger. Il n'a pas été précisé comment on adaptera le fonctionnement du cabinet restreint pour éviter que de telles situations se reproduisent.

Selon le ministre, les tentatives d'arrêter un règlement européen concernant les livraisons d'armes

erkennen dat de andere ook gedeeltelijk gelijk heeft? Welnu, ik wil dat bij deze doen.

Mijnheer de minister, uw argumentatie, die ik niet volledig bijtreed, houdt een element in dat mij ertoe aanzette het dossier te beoordelen zoals ik dat heb gedaan.

Ik kom thans tot de heisa rond artikel 7. De eerste minister van Nepal kwam hier zeggen dat hij de wapens moest hebben vóór de verkiezingen. Via omwegen blijft men bij de stelling dat artikel 7 kan worden toegepast indien Nepal inderdaad geen democratie blijkt te zijn.

Welke criteria zijn dat? Ik heb daarnaar gevraagd, maar ik heb er geen antwoord op gekregen. Dat is het zwakke punt dat de discussie openlegt.

Ik blijf ook zitten met de vraag naar de werking van het kernkabinet. Als gewone parlementsleden hebben wij daar wellicht niet veel zaken mee. Ik stel echter vast dat parlementsleden en ministers verklaren dat daar “stoemelings” dossiers doorgejaagd geraken. Een minister verklaarde dat zijn voorganger “gepakt” is. Dat is niet niks. Ik vraag mij af hoe wij dat gaan verhelpen.

Mijnheer de vice-eerste minister, ik wil nog aannemen dat die uitspraken onwaar zijn. Maar ik vraag naar maatregelen om zulke dingen te voorkomen en ik heb daar eigenlijk geen antwoord op gekregen.

Bijzonder ontluisterend in het debat is het standpunt van Europa. U hebt hier verschillende keren gesteld dat u geprobeerd hebt om tot een Europese regelgeving te komen, maar dat daarvan niets komt. Tot mijn spijt stel ik als Europeaan nogmaals vast dat Europa niet bestaat. Europa is er alleen voor de simpelen van geest als het erop aankomt geld te verdienen. Als dat aspect boven water komt, dan is het hemd nader dan de rok. Men blijft mekaar dan onderkruipen. Daar zijn geen andere woorden voor. Men blijft mekaar vliegen afvangen. Tegelijkertijd met de wereldtop te Johannesburg blijft men in Europa werkelijk bij de pakken zitten.

Heel interessant vond ik uw uitleg over andere dossiers van dat slag. Uw uitleg heeft mij, als democratisch gekozene met een controlefunctie, niet gerustgesteld. Men kan stellen en erkennen dat een minister geen morele fout heeft begaan maar wel een praktische fout omdat zij niet bij de les was. Dat geef ik zelf toe. Dat zal geen tweede keer gebeuren. Ik geef u op een briefje dat ik vanuit mijn beperkte invalshoek – ik ben slechts parlements lid, geen minister – bijzonder waakzaam zal zijn op die dingen en niet zal nalaten wapendossiers méér nog dan in het verleden en nog scherper dan in het verleden te bekijken. Sommigen hoorde ik afvragen of ik die dossiers heb bekeken. Ik heb ze wel degelijk bekeken, dat weet u.

Idem dito voor de wetgeving, waaromtrent u wel goede antwoorden hebt gegeven. U hebt gezegd dat dit zo snel mogelijk zou gebeuren. Ik neem aan dat het politiek dwaas zou zijn nu reeds een datum vast te leggen. Dat begrijp ik. U hebt gezegd dat u die verbeteringen aan de wet zo snel mogelijk zult aanbrengen. Dan kan ik u ook zeggen dat wij u daarbij wat zullen helpen. Als het te lang zou duren, dan zullen wij zelf voorstellen indienen.

Ik volg u ook wat de regionalisering betreft. Ik ben een regionalist en ik zal dat altijd blijven. Louter en alleen de wapenwetgeving regionaliseren, dat heeft ons echter een ethisch verkeerde dimensie. dat heeft een alibi

n'ont pas abouti. Dans les faits, l'unité européenne est loin d'être réalisée.

Si l'adaptation de la législation relative aux armes se fait attendre, le Parlement devra lui-même prendre une initiative. La régionalisation des livraisons d'armes ne pourra se faire qu'à la condition que l'Europe se dote d'une réelle réglementation en la matière.

La Belgique a maintenant un pied dans la place au Népal et occupe une position privilégiée pour jouer le rôle de médiateur.

aan één gewest, het weze Vlaanderen of het weze Wallonië, ik laat het in het midden. Ik maak er geen communautair circus van. Dat geeft hun een alibi om hun eigen zin te doen. Als er een regionalisering komt, mij goed, maar dan op voorwaarde dat er tegelijkertijd ook een controle op het Europese niveau is, een Europese wetgeving die voor alle landen geldt. Of het dan België, Vlaanderen, Wallonië of Brussel is, mij om het even.

Ik heb u gevraagd naar uw rol als bemiddelaar. Ik heb u gezegd – en ik meen dat – dat u het in de voorbije dossiers schitterend hebt gedaan, maar u antwoordt daar eigenlijk een beetje naast de kwestie. U zegt dat het u niet gevraagd is. Mijnheer de minister, zeker in de huidige omstandigheden, nu wij bij de Nepalese regering een voet in huis hebben – wij leveren, anderen niet; bij ons kunnen ze terecht – en nu de maoïsten uitdrukkelijk een aantal van hun vroegere eisen inslikken, is het moment gekomen om te gaan bemiddelen. België kan zich weer eens in een goede gedaante op het wereldforum vertonen.

Ik blijf bij mijn verschrikkelijk grote zorg over de oorzaken. U zegt dat u niet kunt geloven dat de maoïsten daar zo veel succes hebben. Wel, mijnheer de eerste minister – excuseer, mijnheer de vice-eerste minister. Dit was een lapsus.

De **voorzitter**: Ik ken u met uw goed bedoelde, maar toch rechte lapsussen, mijnheer Willems.

02.29 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dit was een niet bedoelde lapsus.

Mijnheer de vice-eerste minister, ik stel daar toch tegenover dat een communistische partij bij de laatste verkiezingen in Nepal, in 1999, 31,6% heeft gehaald in niet door de terroristen gecontroleerde gebieden.

Dit wijst erop dat er iets verkeerd loopt. Ik heb u de verklaring van niemand minder dan de Koning van Nepal gegeven. Ik heb aan uw medewerker de tekst van Amnesty International bezorgd.

De **voorzitter**: Mijnheer Willems, het bewijst ook het democratisch karakter van de verkiezingen.

02.30 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, daar ben ik het inderdaad mee eens. Ik heb gesteld dat ik achter het discours over het beschermen van de democratie sta.

Om af te ronden wil ik het hebben over het voorstel tot reconversie. Er wordt gezegd dat het geen schande is om wapens te produceren. De argumentatie luidde dat een wereld zonder wapens een wereld zou zijn waar het recht van de sterkste geldt.

Mijnheer de vice-premier, ook vandaag wordt de wereld gedomineerd door het recht van de sterkste. Kijk naar Johannesburg waar dit voor de zoveelste keer bevestigd werd. Geef mij alstublieft een wereld zonder wapens zoals ook op de IJzertoren vermeld staat "Nooit meer oorlog" en waarvan wij blijven dromen. Noemt u mij naïef, dan is dat maar zo, maar ik durf te stellen dat alleen kwetsbaren blijven dromen en dat naïeve en dwaze verlangens deze wereld warm houden en de economische logica deze wereld ijskoud maakt.

02.31 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, ik wil kort vijf belangrijke elementen uit uw antwoord aanstippen.

02.29 **Ferdie Willems** (VU&ID): Le parti communiste a obtenu 31,6 pour cent des voix dans des régions inhabitées au Népal. Voilà qui en dit long.

Le président: C'est peut-être l'indice d'un faible degré démocratique des élections.

02.30 **Ferdie Willems** (VU&ID): En effet. Selon le ministre, un monde sans armes serait un monde où prévaudrait le droit du plus fort. Le monde est d'ores et déjà ainsi fait. Mais est-ce faire preuve de naïveté que d'espérer qu'il en soit autrement? Quant à moi, je préfère un monde sans armes. C'est le rêve qui fait avancer le monde. Et c'est la concurrence économique qui le rend impitoyable.

02.31 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Conférer une dimension

Een eerste punt betreft de Europese Gedragscode. Ik denk dat wij in de toekomstige besprekingen in het Parlement er inderdaad rekening moeten mee houden dat dit niet alleen een interne aangelegenheid is, maar dat dit ook een Europese dimensie heeft. Ik denk dat de aanzetten die u hebt gegeven, ondanks de negatieve reacties die daarop zijn gekomen, niet onbelangrijk zijn en dat wij op dat elan moet verder gaan om de Europese Gedragscode op internationaal niveau beter te consolideren.

Een tweede punt betreft de task force. Ik kan uit de grond van mijn hart alleen maar zeggen: dit is wat wij al die jaren in al die discussies en debatten hebben verstaan onder conflictbemiddeling, maar vooral onder conflictpreventie. Dit is een belangrijke bijdrage. Dit bewijst dat men niet alleen door wapens te leveren kan consolideren, maar ook door diplomatieke inspanningen – zoals in Macedonië het afgelopen jaar heel intensief is gebeurd. Dit zijn, ook vanuit ons land, goede mechanismen om een democratie vorm te geven.

Ten derde, mijnheer de minister, u had het over de wijziging van de wet. Misschien verwar ik dit met iets wat de heer De Crem daarover had gezegd.

02.32 Minister **Louis Michel**: U verwacht dit inderdaad met wat de heer De Crem daarover heeft gezegd.

02.33 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Ik had begrepen dat u de intentie had om op korte termijn tot een herziening van de wet te komen. Het voorstel dat wij terzake hebben ingediend, is niet te nemen of te laten. Het is een van de voorstellen waarin een aantal waardevolle en minder waardevolle elementen zijn opgenomen, maar waarover wij grondig van gedachten moeten wisselen om te komen tot een zo groot mogelijke consensus in dit Parlement. Inzake het principe van de confidentialiteit wijs ik erop dat een aantal collega's, zoals de heren De Crem en Goris, in de commissie voor de Legeraankopen regelmatig met deze problematiek worden geconfronteerd. Ik denk dat het aangewezen is dat wij op langere termijn in dit Parlement nadenken over hoe wij betere garanties in bepaalde debatten kunnen geven. Er zijn steeds meer debatten waar de confidentialiteit vereist is. Hoe kunnen wij die garanderen en hoe kunnen wij toch zorgen dat er voldoende parlementaire controle kan zijn op een aantal dossiers zoals bijvoorbeeld de wapenexport.

Een volgende element handelt over de ethische aspecten. Mijnheer de minister, ik denk dat de grote verdienste van het voorliggende dossier is dat wij eindelijk een debat voeren over de ethische dimensies van de wapenhandel. Dat klinkt misschien een beetje cynisch. De komende maanden zal dat debat in het Parlement uitvoerig kunnen worden gevoerd. Ik denk dat dat een goede zaak is.

Ik wil nog iets zeggen over uw persoonlijke mening over de regionalisering. Ik heb daar bijzonder veel respect voor. Ik volg u volkomen. Ik ben ook bereid om dat standpunt binnen mijn partij te verdedigen. Ik denk immers dat wij inderdaad moeten vermijden dat België een land wordt waarin naast verschillende regionale intenties en snelheden binnenkort ook verschillende ethische versnellingen bestaan. Dat lijkt mij in elk geval niet wenselijk. Wij moeten erover waken dat wij daaraan niet ten onder gaan.

Tot slot zou ik het woord willen richten tot collega Bourgeois. Wij zijn een lid van de Sint-Hubertusvereniging. Wij zijn een ieders die er

européenne à la réglementation, voilà une bonne amorce donnée par le ministre Michel.

02.33 **Peter Vanhoutte** (AGALEV-ECOLO): Dans le cadre du groupe de travail, le ministre traduit ce que recouvre aux yeux d'Agalev la notion de prévention de conflit. Les efforts déployés sur le plan diplomatique permettent souvent d'engranger bien plus de résultats que les livraisons d'armes. Agalev espère par ailleurs que la loi pourra être modifiée rapidement et que le débat pourra être mené sous peu au Parlement.

La confidentialité est également source de problèmes en matière d'achats militaires. Comment respecter le principe tout en garantissant le contrôle parlementaire? Un débat sur la question s'impose. Les aspects éthiques des livraisons d'armes doivent également être abordés dans le cadre d'un débat.

Je salue l'avis personnel du ministre au sujet de la régionalisation. Nous sommes également soucieux d'éviter que la Belgique devienne un Etat à éthique variable.

Je tiens à dire à M. Bourgeois en particulier que nous ne cherchons pas, dans ce dossier, à récolter

enkel op uit zijn om zoveel mogelijk buit binnen te halen. In dit dossier is het voor ons van belang dat er duidelijke afspraken worden gemaakt, dat er voldoende transparantie is en dat in de toekomst glashelder is wat de consequenties van de gemaakte afspraken zijn. Met de antwoorden van de premier en de vice-premier vandaag zijn wij mijns inziens alweer een stapje dichterbij het beoogde doel.

02.34 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, collega's, ik kan mij in grote mate terugvinden in het pacifisme van de heer Willems, al was ik ontgoocheld door zijn stemgedrag van vorige week. Ook in het legalisme van de heer Bourgeois vind ik mij terug: wij komen niet voor niets uit een gemeenschappelijk verleden.

Ik wil toch enkele dingen kwijt, mijnheer de minister. Uw uitspraken aan het adres van de pacifisten hebben mij gekwetst. Ik reken mijzelf bij de principiële pacifisten. Men hoeft niet naïef te zijn om te geloven dat men moet proberen af te stappen van conflictmodellen en conflicttheorieën. Uw uitspraken over het recht van de sterkste bewijzen dat u alleen denkt in conflictmodellen. Wij willen een samenleving waarin men probeert zoveel mogelijk conflicten te voorkomen en dit door een meer rechtvaardige wereld. Daarover gaat het, dat is de uitdaging. Uw uitspraken getuigen echter van weinig respect. Ik kan mij voorstellen dat u zelf geen principiële pacifist bent, maar u moet respect opbrengen voor degenen die daar anders over denken.

Dan is er het wettelijke aspect. Langs alle kanten hoor ik zeggen en dus impliciet toegeven dat de bestaande wet wordt overtreden. U zegt zelf dat de wet moet worden aangepast. Wat u wil doen is volgens mij de wet soepeler maken, om het mogelijk te maken dat in de toekomst kan wat u vandaag doet met overtreding van de wet. Als ik dan de collega's van Agalev hoor, zeggen die dat de wet strenger moet worden. Ik kijk vooruit naar het debat dat daarover zal worden gevoerd. Er is een voorstel ingediend door de collega's van Agalev en ik heb er met mevrouw Van Weert ook een ingediend. Ik hoop dat er op zeer korte termijn een bespreking kan volgen. Ik vrees daar echter voor, omdat duidelijk wordt dat men in de meerderheid verschillende kanten uit wil met de aanpassing van de wetgeving.

Vervolgens is er de exportverzekering via Delcredere. Ik heb daar enige ervaring mee vanuit het verleden. Ik stel mij dan ook vragen over de soepelheid waarmee hier een exportverzekering werd toegekend. Ik denk dat wij de minister van Financiën daar ook nog enkele vragen over moeten stellen.

Persoonlijk feit Fait personnel

De voorzitter: Voor ik het woord aan de minister teruggeef, krijgen nog twee collega's het woord voor een persoonlijk feit. Het is niet gebruikelijk, maar mevrouw Laenens heeft eerst het woord en daarna de heer Willems.

02.35 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, het is niet de eerste keer dat het woordgebruik van de heer De Crem mij ontzettend stoort. Ik vind het zelfs wat seksistisch te zeggen dat ik vlug bevredigd ben. Ik wil tegen collega De Crem alleen zeggen dat ik vrede kan nemen met het antwoord.

quelque butin que ce soit. Nous voulons des accords et de la transparence.

02.34 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Je puis me retrouver dans le pacifisme de M. Willems et dans le légalisme de M. Bourgeois. Il n'est pas naïf en effet de raisonner en dehors des modèles conflictuels. Mais le ministre ne semble hélas ne pouvoir raisonner que dans le cadre de tels modèles.

Par ailleurs, il ne fait aucun doute que le ministre veut une loi qu'Agalev souhaite précisément renforcer. J'attends avec intérêt le débat au Parlement. Mme Van Weert et moi-même avons déposé une proposition dont nous espérons qu'elle sera rapidement examinée au Parlement, avec celle d'Agalev. Enfin, je m'interroge également sur l'étrange souplesse dont a fait preuve l'Office du Ducroire en accordant la garantie en vue de l'exportation. Monsieur Reynders peut s'attendre à une question à ce propos.

02.35 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Ce n'est pas la première fois que je m'insurge contre les termes qu'emploie M. De Crem. Je soupçonne même chez lui un certain sectarisme.

De voorzitter: De heer De Crem heeft waarschijnlijk last van voortijdige ejaculatie.

02.36 Pieter De Crem (CD&V): (...)

02.37 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Nogmaals, die repliek bewijst dat ik gelijk heb mij te distantiëren van het woordgebruik. Ik kan wel vrede nemen met het antwoord. Niemand minder dan de heer Chomsky heeft gezegd dat als men handelt alsof er geen kans op verandering is, men zelf de garantie biedt dat er geen verandering zal komen. Dat is een van mijn motivaties hier in het Parlement en die zal ik ook in dit dossier tot het einde uitputten.

02.38 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik wens mevrouw Van de Castele te danken voor haar appreciatie van het pacifisme en voor het feit dat zij mijn eerlijkheid in dat verband niet in twijfel trekt.

Voorts is mevrouw Van de Castele goed geplaatst om te horen wat ik nu zal zeggen omtrent het stemgedrag.

Vanuit de oppositie hebben wij allemaal, gelijk welke politieke fractie, al eens over moeilijke dossiers moeten stemmen. De voormalige Volksunie maakte dat meermaals mee. Dat kan men de "platte" spelen, zich als de sympathieke voordoen en zich onthouden bij de stemming of tegen stemmen. Dat is dan een goedkoop succesje. Ik beschouw de politiek echter als een ploegspel. In een vorig leven in de twee formaties waartoe ik al behoorde was er geen sprake van ploegverband. Nu treedt mijn groep wel op als een team, ook in moeilijke omstandigheden.

Welnu, gezien de omstandigheden en gezien de verbeteringen die zij aan het dossier hebben aangebracht, heb ik niet de simpele willen uithangen door mij te onthouden en alzo een gemakkelijk succesje op te zoeken. Ik ben verantwoordelijk voor mijn stemgedrag en ik heb in eer en geweten gestemd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Collega's, tot slot van deze interpellaties zijn er moties neergelegd.

Ik wil vooraf nog een zaak zeggen. De heer Vanhoutte heeft inderdaad aangekondigd – en zulks ook gedaan – een wetsvoorstel neer te leggen. Ook andere collega's hebben initiatieven aangekondigd en genomen. Ik wil de regering toch vragen – en ik denk dat ze daar ook mee bezig is – om het nodige werk te doen om zulks vooruit te helpen. In deze zaak komt een ding duidelijk naar voren en dat is dat onze wetgeving niet duidelijk genoeg is gedefinieerd, aan beide kanten. Ik heb met deze wetgeving ook al ervaringen gehad. Het lijkt me een goede zaak om deze Europese gedragscode te integreren. De bepalingen, mevrouw Van de Castele, van deze Europese gedragscode zijn bijvoorbeeld in het geval van artikel 4 veel nauwer en veel preciezer. Het geeft aan eenieder de mogelijkheid om de zaken langs beide kanten te interpreteren. Volgens mij moeten we daar geraken met behulp van een goede en precieze wetgeving. Ik wil de regering vragen om daar zo snel mogelijk werk van te maken. Zo kunnen we aan het begin van het parlementaire jaar een ernstig debat voeren, los van partijpolitieke overwegingen.

02.39 Vincent Decroly (indépendant): (...)

Le **président**: C'est un effort conjoint, monsieur Decroly.

Ik heb zulks niet gevraagd, mijnheer Decroly, ik heb enkel gezegd dat we dat samen moeten doen. In een democratie werkt de Executieve met het Parlement samen. Het lijkt me goed om beide initiatieven – naast de initiatieven van mijnheer De Crem – op een ernstige manier samen te bespreken zonder dat er merkwaardige standpunten worden ingenomen zoals nu het geval is bij bepaalde partijen.

02.37 Leen Laenens (AGALEV-ECOLO): Je puis me satisfaire de la réponse du ministre. Paraphrasant Chomsky, je dirais qu'en se comportant comme si aucun changement n'était envisageable, ont rend tout changement impossible.

02.38 Ferdy Willems (VU&ID): Mon vote s'inscrit dans le cadre de l'attitude adoptée par un groupe. Le Parlement sera toujours amené à traiter des dossiers délicats. Par le passé, je n'avais avec moi aucun groupe pour réagir à un dossier, ce qui n'est plus le cas aujourd'hui.

**Moties
Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Vincent Decroly en luidt als volgt:
"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Pieter De Crem, Geert Bourgeois, Ferdy Willems en Vincent Decroly
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
vraagt de regering af te zien van de levering van wapens en munitie aan Nepal."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Vincent Decroly et est libellée comme suit:
"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Pieter De Crem, Geert Bourgeois, Ferdy Willems et Vincent Decroly
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement de renoncer à livrer des armes et munitions au Népal."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Pieter De Crem en luidt als volgt:
"De Kamer,
gehoord de interpellaties van heren Pieter De Crem, Geert Bourgeois, Ferdy Willems en Vincent Decroly
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
vraagt de regering de exportlicentie aan FN voor de levering van wapens aan Nepal in te trekken."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par M. Pieter De Crem et est libellée comme suit:
"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Pieter De Crem, Geert Bourgeois, Ferdy Willems et Vincent Decroly
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement de retirer la licence d'exportation à la FN pour les livraisons d'armes au Népal."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Geert Bourgeois en mevrouw Frieda Brepoels en luidt als volgt:
"De Kamer,
gehoord de interpellaties van heren Pieter De Crem, Geert Bourgeois, Ferdy Willems en Vincent Decroly
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken,
beveelt de regering aan de wetten in het algemeen en de wet van 5 augustus 1991 in het bijzonder na te leven."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par M. Geert Bourgeois et Mme Frieda Brepoels et est libellée comme suit:
"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Pieter De Crem, Geert Bourgeois, Ferdy Willems et Vincent Decroly
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères,
recommande au gouvernement de respecter les lois en général et la loi du 5 août 1991 en particulier."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Georges Clerfayt, Jacques Simonet, Patrick Moriau, Stef Goris en Hugo Coveliers.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Georges Clerfayt, Jacques Simonet, Patrick Moriau, Stef Goris en Hugo Coveliers.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.14 uur.
La réunion publique de commission est levée à 17.14 heures.*